

معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه

ویژه نامه قوانین و مقررات

سال دوم، شماره شانزدهم، مهرماه ۱۳۸۹

معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه

پاییز ۱۳۸۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۹
بخش اول: قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی.....	۱۱
۱. نظریات رئیس مجلس شورای اسلامی موضوع صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران».....	۱۳
۲. قانون اصلاح ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸.....	۱۶
۳. قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن.....	۱۶
۴. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۶) قانون مدنی اصلاحی ۱۳۸۷.....	۱۷
۵. قانون حفاظت از دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی.....	۱۸
اصلاحیه.....	۲۶
بخش دوم: استفتائات قضایی و نظریات مشورتی.....	۲۷
الف: استفتائات قضایی.....	۲۹
۱. استفتاء ۶۹۷۷: مصداق شرکت در قتل.....	۲۹
۲. استفتاء ۷۰۳۹: منظور از علم به تعداد مبیع.....	۳۰
۳. استفتاء ۷۰۵۷: امتناع شریک از تسلیم سهم خود به مستأجر.....	۳۱
۴. استفتاء ۷۰۸۲: ثبوت مهرالمثل برای مکره و مجبور بر زنا.....	۳۲
۵. استفتاء ۷۰۸۶: حکم سرقت مملوک مالی و غیرمالی.....	۳۳
ب: نظریات مشورتی.....	۳۵
۱. در صورتی که مراتب رفع نقص به طور کامل به تجدیدنظرخواه اعلام شده باشد ولی رفع نقص نگردیده باشد نیازی به اعلام مجدد نمی‌باشد.....	۳۵
۲. هزینه ابلاغ اوراق قضایی از طریق نشر آگهی به عهده کشوری که طرف تقاضا قرار گرفته خواهد بود.....	۳۵

۳. بزه ایجاد رابطه نامشروع از حدودالله است..... ۳۶
۴. ابلاغ از طریق تلفن، نمابر، پستالکترونیک و پیام کوتاه موجه نیست..... ۳۷
۵. هزینه دادرسی باید بر مبنای مبلغ موضوع حکم تصحیحی محاسبه و پرداخت گردد..... ۳۸
۶. چنانچه زوجه به اختیار از دریافت مهریه صرفنظر نماید، براءت ذمه زوج حاصل شده و موردی برای مطالبه بعدی نیست..... ۳۹
۷. منظور از مهلت در ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی تعیین موعدی مناسب برای مساعدت به بدهکار برای پرداخت بدهی اش می‌باشد..... ۴۰
۸. مادامی که حکم صادره از مرجع قضایی خارجی درخصوص طلاق با قوانین داخلی منطبق نباشد، قابل اجرا در کشور نمی‌باشد..... ۴۱
۹. چنانچه مرجع تجدیدنظر، آراء صادره از شورای حل اختلاف را نقض نماید رأساً مبادرت به صدور رأی می‌نماید..... ۴۲
۱۰. رسیدگی به دعای له یا علیه ادارات اوقاف از شمول صلاحیت رسیدگی شوراهای حل اختلاف خارج است..... ۴۲
۱۱. درخصوص حد لواط موضوع احصان پیش‌بینی نشده است..... ۴۳
۱۲. سرقت اطلاعات سری کد شده و رمزار از شبکه‌های کامپیوتری مشمول ماده ۱۲ قانون جرائم رایانه‌ای است..... ۴۳
۱۳. حق ریشه عرفاً مترادف با حقوق زارعانه است..... ۴۴
۱۴. با نقض رأی دادگاه بدوی توسط دادگاه تجدیدنظر، دادگاه بدوی صالح به رسیدگی و انشاء رأی است..... ۴۵
۱۵. با انتقال مورد اجاره به غیر بدون مجوز، حق کسب و پیشه از بین می‌رود..... ۴۶
- بخش سوم: مصوبات هیأت وزیران..... ۴۹**
۱. تصویب‌نامه در خصوص تعیین ساعات آغاز به کار ادارات و مشاغل مختلف در شهر تهران..... ۵۱
۲. اصلاح آیین‌نامه اجرایی بند (۱۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور..... ۵۲
۳. آیین‌نامه اجرایی قسمت اخیر جزء (د) بند «۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور..... ۵۲
۴. تصویب‌نامه در خصوص شاخصهای تعیین مشاغل حاکمیتی..... ۵۴
۵. آیین‌نامه اجرایی فصل نهم قانون مالیات بر ارزش افزوده..... ۵۶

۶۴.....	۶. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری
۶۹.....	۷. آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری
۷۷.....	بخش چهارم: مصوبات شورای عالی اداری.....
	مصوبه شورای عالی اداری درخصوص تغییر ماهیت شرکت فناوری اطلاعات ایران از شکل شرکت
۷۹.....	دولتی به مؤسسه دولتی.....
۸۱.....	بخش پنجم: مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.....
۸۳.....	دستورالعمل ضوابط اجرایی اعتبارات جزء یاء بند ۲ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور..
۸۷.....	بخش ششم: گوناگون.....
۸۹.....	رأی وحدت رویه شماره ۴۴۸۴-۱۳/۶/۱۳۸۹ شورای عالی ثبت (شعبه اسناد).....
۹۳.....	بخش هفتم: فهرست موارد حذف شده
۹۹.....	نظرخواهی
۱۰۱.....	فرم درخواست اشتراک

بِسْمِ اللَّهِ النَّاصِرِ

«بَنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ؛ خداوند با نصرت خود هر که را بخواهد یاری

می‌کند و اوست نفوذ ناپذیر رحیم.»

«سوره روم (۳۰) آیه ۵»

بنام خدایی که حرکت را آفرید و در سیر و حرکت، سکون و آرامش قرار داد و ستایش خالق را که دل‌های خلایق نقطه‌یامداد و آرام می‌گیرد. پس بایسته آن که گام‌ها به سوی او باشد و شایسته آن که کارها برای او. پس ای خدای عزیز و رحیم با نصر خویش نصرت‌نامه به یاد تو باشیم و آرام، با تو باشیم و ربانی، برای تو باشیم و خالص و به سوت در حرکت باشیم و رستگار.

... و چند نکته در باب استفتاءات قضایی:

یکم: تاکنون در هر یک از شماره‌های منتشره «ویژه‌نامه قوانین و مقررات» چند استفتاء قضایی درج شده است که گرچه کم بوده است (شصت و شش فقره در دوازده شماره) لکن گزیده بوده چون دُر.

دوم: شاید جایگاه نظریه‌ی مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه که در شماره قبل بحثی راجع به آن ذکر شد - را بتوان چنین توصیف کرد: «توضیح دهنده و تمیین‌کننده قوانین موضوع و مقررات مدون» حال این را به‌نجیم با جایگاه رفیع استفتاء قضایی که می‌پندارم عبارت است از «رفع‌کننده‌ی حلاهای قوانین و مقررات». بتواند این‌پندار علاوه بر قانون آ.د.م. (م ۳) و قانون آ.د.ک. (م ۲۱۴) اصل یکصد و شصت و هفتم قانون اساسی است. و اگر نظریه‌ی مشورتی سابقه‌ای چند دهه‌ای دارد، استفتاء، دیرینه‌ای حدود چهارده قرن دارد؛ پس نباید از آن غافل شد.

سوم: انتخاب استفتاء برای درج در «ویژه نامه قوانین و مقررات» با معیارهایی از جمله جدید تر بودن، مبتلا به بودن و تنوع بودن است و وقتی استفتاء انتخاب شد، پاسخ‌های در اختیار را از هر مرجع تقلید درج می‌کنیم و در این بخش گزینش نمی‌کنیم. در اینجا ذکر دو فرع مفید است: الف) ترتیب ذکر پاسخ مراجع معظم تقلید بر اساس ترتیب الفبایی نام خانوادگی می‌باشد. ب) تاریخ فتوا (پاسخ) را قید می‌کنیم که بر این امر فوایدی مترتب است.

چهارم: همان گونه که در شماره پانزدهم «ویژه نامه قوانین و مقررات» تبیین شد (کلمه چهارم آن) برای انعکاس محتوای نظریه مشورتی، از جمله تام استفاده می‌کنیم ولی در استفتاء‌های این کار میور نیست. زیرا با چند فتوا (پاسخ) مواجه هستیم؛ در نتیجه برای نمایاندن خلاصه فتاوی، یک عنوان (متر) تعیین می‌کنیم.

پنجم: از مخاطبین معزوز و قنات محترم انتظار داریم با انتقاد، نظر و توصیه‌ها را به آنچه غفلت کردیم، متوجه سازند.

سید فاضل نوری

سر دبیر ویژه نامه قوانین و مقررات

بخش اول:

قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی

۱. نظریات رئیس مجلس شورای اسلامی موضوع صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»

۱۳۸۹/۶/۱۶

شماره ۳۹۳۹۵ هـ/ب

جناب آقای دکتر احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

بازگشت به رونوشت تصویب نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۴۲۴۵۹/۱۷۷۹۳ مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹، موضوع «آئین نامه سرمایه گذاری خارجی در بورس ها و بازارهای خارج از بورس» متعاقب بررسی ها و اعلام نظر مقدماتی «هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین» و مستنداً به صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحات بعدی» و ماده (۱۰) آئین نامه اجرائی آن، مراتب متضمن اعلام نظر قطعی جهت اقدام لازم در مهلت مقرر قانونی و اعلام نتیجه به این جانب ابلاغ می گردد. بدیهی است پس از انقضای یک هفته مهلت مقرر در قانون، آن بخش از مصوبه که مورد ایراد قرار گرفته است ملغی الاثر خواهد بود.

«۱- با عنایت به بند (۱) ماده (۱) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، مصوب ۱۳۸۱/۳/۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام، که در تعریف «سرمایه گذار خارجی» مقرر می دارد: «سرمایه گذار خارجی عبارت است از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرایرانی و یا ایرانی، با استفاده از سرمایه با منشأ خارجی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند» علیهذا، بند (۹) ماده (۱) آئین نامه در بیان مصادیق سرمایه گذار خارجی، از آن حیث که با تضييق شمول قانون، تمامی مصادیق ماده (۱) مندرج در قانون مذکور را در بر نمی گیرد، مغایر با قانون است. ۲- عبارت «هرگونه ممنوعیت انتقال ارز از کشور که

در مقررات وضع‌شده یا می‌شود شامل وجوه قابل انتقال نمی‌گردد» مندرج در تبصره (۲) ماده (۱۰) آئین‌نامه، از این حیث که واژه «مقررات» اعم است از مصوبات دولت و مجلس، لذا، متضمن دخالت در امر قانونگذاری یا تحدید وظایف و اختیارات قوه مقننه است و با توجه به فعل کمکی «می‌شود» که از حیث زمان ناظر بر آینده می‌باشد، محل اختیارات ذاتی قوه مقننه در لغو و نسخ قوانین قبلی یا وضع و تصویب قوانین جدید یا اصلاحی است، علیهذا عبارت مذکور مغایر اصول و موازین قانونگذاری و روح قوانین و مقررات عمومی کشور می‌باشد. ۳- از آنجا که مواد (۵) لغایت (۱۹) و به ویژه ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱، فاقد هرگونه پیش‌بینی مبنی بر امکان واگذاری وظایف سازمان بورس و اوراق بهادار به دیگر ارگانها و نهادها می‌باشد، علیهذا ماده (۱۳) آئین‌نامه از حیث تجویز به واگذارنمودن تمام یا برخی از وظایف و اختیارات سازمان به موجب دستورالعمل‌های اجرائی با عنایت به اینکه، موضوع مستلزم تفنین است، مغایر قانون می‌باشد.»

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱)

شماره ۴۲۸۸۲هـ/ب

۱۳۸۹/۷/۵

جناب آقای دکتر احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

بازگشت به رونوشت تصویب‌نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۲۴۴۹۳۰/ت/۴۲۶۸۳هـ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۰، موضوع «اساسنامه صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون»، متعاقب بررسی‌ها و اعلام نظر مقدماتی «هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین» و مستنداً به صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و

اصلاحات بعدی» و ماده (۱۰) آئین نامه اجرائی آن، مراتب متضمن اعلام نظر قطعی جهت اقدام لازم در مهلت مقرر قانونی و اعلام نتیجه به این جانب ابلاغ می گردد. بدیهی است پس از انقضای یک هفته مهلت مقرر در قانون، آن بخش از مصوبه که مورد ایراد قرار گرفته است ملغی الاثر خواهد بود.

«۱- تبصره (۱) بند «و» ماده (۹) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی،... و اجراء سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مقرر می دارد «صندوق تعاون پس از تأسیس بانک توسعه تعاون... به صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون بدون داشتن حق ایجاد شعبه، تبدیل می شود. شعب صندوق با کلیه امکانات، به بانک توسعه تعاون واگذار می شود.» علیهذا عبارت «تأسیس شعبه جدید برای صندوق مجاز نیست» مندرج در صدر تبصره ماده (۳) اساسنامه که متضمن بلااشکال دانستن بقاء و تداوم فعالیت شعب سابق صندوق می باشد مغایر با قانون است.

۲- با عنایت به تبصره (۷۲) دائمی قانون بودجه اصلاحی سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ کل کشور و ماده واحده قانون اصلاح تبصره مذکور، مصوب ۱۳۷۹ که بیانگر چگونگی تعیین و شمارش اعضاء مجمع عمومی شرکت های دولتی می باشد، بنابراین، اضافه شدن «رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» به شرح مندرج در بند (ج) ماده (۸) اساسنامه به اعضاء مجمع عمومی صندوق، از حیث توسعه شمول قانون، مغایر با قانون است.

۳- تبصره ماده (۱۴) اساسنامه از حیث عدم تصریح به ضرورت امضاء چکها و... توسط ذی حساب یا مقام مجاز از طرف او، مغایر با ماده (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور می باشد. ۴- با عنایت به ماده (۱۰) قانون محاسبات عمومی، سود مؤسسات دولتی، جزء درآمدهای عمومی محسوب که طبق ماده (۱۱) همین قانون «باید در حسابهای خزانه داری کل متمرکز شود.» علیهذا، با توجه به دولتی بودن صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون،

ماده (۱۸) اساسنامه از حیث عدم تصریح به ضرورت واریز سود صندوق به حساب مذکور، مغایر با قانون است».

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۲. قانون اصلاح ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸

ماده واحده- ماده (۱۲) قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان، مصوب ۱۳۴۸ و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲- مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می‌شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده پنجاه سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار حاکم اسلامی (ولی فقیه) قرار می‌گیرد.

تبصره- مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده (۶) این قانون پنجاه سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۳. قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب

شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن

ماده واحده- قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- ماده (۳۱) حذف می‌شود.

۲- ماده (۸۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«در صورتی که هریک از شوراهای به علت فوت، استعفاء یا سلب عضویت اعضای اصلی و علی‌البدل، فاقد حدنصاب لازم برای تشکیل جلسه گردد و همچنین در حوزه‌هایی که انتخابات آنها بر اساس مواد (۵۷)، (۵۸) و (۸۴) این قانون باطل یا متوقف و یا طبق ماده (۸۱) این قانون، شورای آن منحل گردد و نیز در حوزه‌هایی که تعداد داوطلبان آنها در مهلت ثبت نام یا تا قبل از روز اخذ رأی، مساوی یا کمتر از تعداد اعضای اصلی باشد و انتخابات آنها به این دلیل یا به هر دلیل دیگر برگزار نشده باشد و یا به هر دلیل فاقد شورا باشد، وزارت کشور موظف است انتخابات میان‌دوره‌ای شورای اسلامی آنها را همزمان با اولین انتخابات سراسری سایر انتخابات، مشروط به آن که حداقل یک سال به پایان دوره شورا باقی مانده باشد، برگزار نماید.

تبصره- در برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای نیازی به تشکیل هیأت‌های اجرایی بخش و شهرستان نیست و همان هیأت‌هایی که بر اساس قوانین انتخابات سراسری تشکیل شده است، وظایف و اختیارات هیأت‌های مذکور را بر عهده خواهند داشت.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی و یکم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۴. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۹۴۶) قانون مدنی اصلاحی ۱۳۸۷

ماده واحده- تبصره ذیل به ماده (۹۴۶) قانون مدنی اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۶ الحاق می‌گردد.

تبصره - مفاد این ماده در خصوص وراثت متوفایی که قبل از تصویب آن فوت کرده ولی هنوز ترکه او تقسیم نشده‌است نیز لازم‌الاجرا است.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده یک تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و ششم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در مهلت‌های مقرر موضوع اصول نود و چهار (۹۴) و نود و پنج (۹۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظر شورای محترم نگهبان واصل نگردید.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۵. قانون حفاظت از دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی

ماده ۱- واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در این قانون به شرح زیر تعریف می‌گردد:

الف- آلودگی یا آلوده کردن: تخلیه یا نشت نفت یا مواد نفتی یا آب توازن کشتی‌ها یا نفتکش‌ها در آبهای موضوع این قانون.

ب- منابع آلوده‌کننده:

۱- کشتیها و نفتکشها اعم از سالم، صدمه دیده، غرق شده و یا در حال غرق و یا در حال ساخت، تعمیر، اوراق و قطعه قطعه شدن در مراکز ساخت و یا تعمیر در سواحل و یا در آبهای موضوع این قانون.

۲- کلیه تأسیسات ثابت و شناور اعم از سکوها، جزایر مصنوعی، مخازن نفتی، لوله‌های زیر آب در سواحل و یا در درون آبهای موضوع این قانون.

ج- مواد نفتی: هرگونه مایع نفتی یا مخلوطی که دارای نفت باشد. از قبیل سوخت نفتی، لجن نفتی، مواد زاید و فضولات نفتی، انواع فرآورده‌های نفتی و مشتقات آن.

د- کشتی: هر نوع وسیله نقلیه دریارو خواه دارای نیروی محرکه باشد یا به نوعی یدک

شود.

هـ - نفتکش: هرگونه کشتی که از ابتدا به منظور حمل یا ذخیره‌سازی نفت طراحی و ساخته شده‌است و نفت در آن به صورت بدون بسته‌بندی حمل گردد و یا پس از مدتی ساختار آن برای منظور فوق تغییر و تطبیق داده شود.

و- تأسیسات نفتی: تأسیسات و تجهیزات ثابت یا شناوری که در اکتشاف، استخراج، تولید، بارگیری و انتقال مواد نفتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از قبیل سکوها، مخازن نفتی، خطوط لوله و جزایر مصنوعی.

ز- دفتر ثبت نفت: دفتری که در آن وقایع مربوط به عملیات فضای موتورخانه و ماشین‌آلات کشتی، نفتکش، سکو یا تأسیسات نفتی و مخازن یا عملیات توازن و بار نفتکش‌ها ثبت می‌گردد. این دفتر می‌تواند بخشی از دفاتر ثبت روزانه یا دفتری مستقل از سایر دفاتر باشد.

ماده ۲- آبهای موضوع این قانون عبارتند از:

مناطق دریایی موضوع قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان مصوب ۱۳۷۲/۱/۳۱ و آبهای تحت حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران در دریای خزر و رودخانه‌های قابل کشتیرانی.

تبصره- مقررات این قانون در مورد خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر تا زمانی لازم‌الاجراء است که نحوه‌ی جلوگیری از آلودگی آبهای مذکور توسط معاهدات چند جانبه بین‌المللی یا توافق‌های دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دول ساحلی این مناطق تعیین نشده و به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده باشد.

ماده ۳- تأسیسات نفتی و همچنین نفتکش‌ها، کشتی‌ها و شناورهایی که در آبهای موضوع این قانون تردد یا توقف می‌کنند مکلفند «دفتر ثبت نفت» را نگهداری کنند.

تبصره ۱- دفتر ثبت باید تا مدت سه سال پس از ثبت آخرین واقعه در آن، در کشتی، نفتکش یا تأسیسات نفتی نگهداری گردد.

تبصره ۲- دفتر ثبت نفت به یکی از زبانهای فارسی یا انگلیسی یا فرانسه معتبر خواهد بود و باید در محلی نگهداری گردد که در هر زمان برای بازرسی توسط سازمان بنادر و دریانوردی به راحتی در دسترس باشد مگر این که کشتی یا نفتکش در حال یدک‌شدن باشد.

تبصره ۳- مندرجات و وقایعی که باید در دفتر ثبت نفت ذکر گردد، تشریفات ثبت و همچنین مقررات مربوط به بازرسی دفتر مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴- مسؤولان کشتی، نفتکش، سکو و تأسیسات نفتی که تکالیف راجع به نگهداری و تنظیم دفتر ثبت نفت را انجام ندهند یا مطالب نادرست و خلاف واقع در آن ثبت نموده و یا آن را مخدوش کنند، به جزای نقدی از بیست و پنج میلیون (۲۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.

ماده ۵- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است در بنادر، اسکله‌ها و پایانه‌های نفتی، امکانات و تأسیسات لازم را جهت دریافت آب توازن و فضولات نفتی از نفتکشها، کشتیها و شناورها ایجاد و اداره نماید.

تعیین کارمزد استفاده از این امکانات و تأسیسات، مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- وزارتخانه‌های نفت، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن موظفند تسهیلات مورد نیاز از جمله زمین لازم برای ایجاد چنین تأسیساتی را در اختیار سازمان بنادر و دریانوردی قرار دهند.

تبصره ۲- نیروهای نظامی و انتظامی نیز موظفند امکانات و تأسیسات موضوع این ماده را در بنادر و تعمیرگاه‌های دریایی تحت مدیریت خود ایجاد نمایند.

تبصره ۳- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است بر اساس معاهدات بین‌المللی و ضوابط و مقررات ملی، استانداردهای زیست محیطی مورد نیاز برای امکانات و تأسیسات مذکور در این ماده را تهیه و ابلاغ نموده و با همکاری سازمان بنادر و دریانوردی بر اجراء آن نظارت نماید.

ماده ۶- کلیه کشتی‌ها و نفتکش‌ها و شناورها موظفند هنگام ورود به آبهای موضوع این قانون در مقابل خسارات احتمالی ناشی از آلودگی آبها به مواد نفتی بیمه شده باشند. در غیر این صورت لازم است تعهدنامه‌ای مالی جهت جبران خسارات احتمالی به همراه داشته باشند.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و ترابری، نفت و جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است به منظور پیشگیری از آلودگی، نسبت به بازرسی نفتکش‌ها، کشتی‌ها، شناورها و تأسیسات نفتی مشمول این قانون اقدام نماید و در صورت وجود عیب یا نقص تا رفع آن از فعالیت آنها ممانعت به عمل آورد.

ماده ۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است از ورود نفتکش‌های تک جداره به آبهای موضوع این قانون جلوگیری نماید.

ماده ۹- آلوده کردن آبهای موضوع این قانون به مواد نفتی ممنوع است و مرتکب یا مرتکبان در صورت آلوده کردن عمدی به حبس از شش ماه تا دو سال یا جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و یا هر دو مجازات و در صورت آلوده کردن غیرعمدی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.

ماده ۱۰- مسؤولان نفتکش، کشتی، شناور و تأسیسات نفتی مکلفند در صورت بروز آلودگی به هر دلیل، مراتب را در اسرع وقت به مقامات نزدیکترین بندر ایران و مقامات

محلی سازمانهای حفاظت محیط زیست و شیلات ایران اطلاع دهند. متخلفان از این امر حسب مورد علاوه بر مجازاتهای اداری و سایر مجازاتهای مقرر در این قانون به جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شوند.

ماده ۱۱- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است پس از اطلاع از وقوع آلودگی بلافاصله اقدامات زیر را انجام داده و پس از آن در مرجع قضائی صالح نسبت به طرح دعوی علیه آلوده‌کنندگان اقدام نماید:

۱- اطلاع‌رسانی به نیروهای نظامی و انتظامی جهت انجام اقدامات لازم مطابق این قانون

۲- جلوگیری از گسترش آلودگی و رفع آثار آن.

۳- تنظیم صورت‌مجلس برآورد میزان آلودگی و جمع‌آوری ادله و قرائن و شواهد مربوط به علل وقوع و آثار آلودگی

۴- اطلاع‌رسانی به سازمانهای حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران و واحدهای تابعه آنها حسب مورد و در صورت نیاز سایر مراجع مربوط در مورد موقعیت، گستره و مسیر جابه‌جایی آلودگی و مشخصات فنی اقدامات انجام شده

۵- همکاری با سازمانهای حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران و واحدهای تابعه آنها حسب مورد درخصوص مطالعه، بررسی و جمع‌آوری ادله، شواهد و قرائن، مدارک و مستندات به منظور ارزیابی میزان آلودگی و خسارتهای وارد شده به محیط‌زیست و ذخایر آبزی و تنظیم صورت‌مجلس آن

ماده ۱۲- مأموران سازمانهای بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران که آموزش‌های مخصوص ضابطان دادگستری را با موفقیت گذارنده باشند ضابط دادگستری محسوب شده و صلاحیت کشف جرایم موضوع این قانون و تعقیب متهمان را دارند.

ماده ۱۳- نیروهای نظامی و انتظامی موظفند پس از اطلاع از وقوع آلودگی اقدامات زیر را انجام دهند:

۱- اطلاع رسانی به مقامات نزدیکترین بندر و مقامات محلی سازمانهای حفاظت محیط زیست و شیلات ایران

۲- متوقف نمودن نفتکش، کشتی یا شناور و یا جلوگیری از عملیات تأسیسات نفتی

۳- جلب و بازداشت متهمان ایجاد آلودگی

ماده ۱۴- چنانچه مسؤولان وقوع آلودگی که دستورهای سازمان بنادر و دریانوردی را که به منظور جلوگیری از گسترش آلودگی به آنها ابلاغ می شود اجراء ننمایند، به جزای نقدی از بیست و پنج میلیون (۲۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۵- مأموران دولتی که وظایف خود را در جهت جلوگیری از بروز آلودگی یا گسترش آن و برخورد با متخلفان انجام ندهند، علاوه بر مجازات اداری، به جزای نقدی از دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۶- مرتکبان آلودگی عمدی با حصول شرایط زیر مجازات نمی شوند:

الف) ایجاد آلودگی برای رفع خطر از کشتی، نفتکش یا تأسیسات نفتی و یا نجات جان اشخاص ضروری باشد.

ب) خطر به صورت عمدی ایجاد نشده باشد.

ج) میزان آلودگی با خطری که نفتکش، کشتی، شناور، تأسیسات نفتی یا جان اشخاص را تهدید می کرده است، متناسب باشد.

د) پس از وقوع آلودگی، فوراً اقدامات لازم را به منظور جلوگیری از گسترش و رفع آثار آن انجام داده باشند.

تبصره ۱- چنانچه تخلیه یا نشت نفت از تأسیسات نفتی در نتیجه حوادث غیرمترقبه باشد، مسؤولان ذی ربط مشروط بر آن که قبل از آلودگی اقدامات احتیاطی کافی و پس از

آلودگی اقدامات فوری لازم را به منظور جلوگیری از گسترش و رفع آثار آن انجام داده باشند، مجازات نمی‌شوند.

تبصره ۲- تشخیص موارد فوق‌الذکر و همچنین بررسی احراز تناسب اقدامات با خطرات، مؤثر بودن اقدامات انجام شده با میزان خطر و میزان خسارات و صدمات احتمالی جانی که منجر به این اقدامات شده، بر عهده هیأت کارشناسی سه‌نفره‌ای خواهد بود که با پیشنهاد رئیس سازمان بنادر و دریانوردی و حکم وزیر راه و ترابری تعیین و منصوب می‌شوند.

ماده ۱۷- مالکان، بهره‌برداران و مسئولان ایجاد آلودگی موضوع این قانون، برای جبران کلیه خسارات ناشی از آلودگی و کلیه هزینه‌های محدود کردن آثار آلودگی و رفع آن و پایش زیست محیطی از جمله هزینه مواد و تجهیزات به کار گرفته شده و کارمزد خدمات ارائه شده توسط عوامل انسانی، مسئولیت تضامنی دارند.

ماده ۱۸- رسیدگی به دعاوی مربوط به جبران خسارات وارده به بنادر، تأسیسات و تجهیزات بندری و ساحلی و خسارات وارده به منابع و محیط زیست دریایی، حیات آبزیان و سایر خسارات ناشی از آلودگی موضوع این قانون با درخواست مدعی‌العموم یا حسب مورد یکی از سازمانهای بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران و رسیدگی به دعاوی مربوط به جبران خسارات وارد شده به سایر اشخاص با ارائه دادخواست توسط اشخاص خسارت دیده انجام می‌شود.

ماده ۱۹- در صورت تقاضای اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌نفع و بدون پرداخت خسارتهای احتمالی، مرجع قضائی می‌تواند در مورد جرائم موضوع این قانون با توجه به قرائن و امارات، قرار تأمین خواسته صادر نماید.

ماده ۲۰- سازمانهای بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران از حیث مطالبه ضرر و زیان ناشی از خسارت به بنادر، تأسیسات، محیط‌زیست دریایی و منابع آبی

در مورد جزائم^۱ موضوع این قانون برحسب مورد و در محدوده وظایف و اختیارات خود، نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران در دعاوی بین‌المللی محسوب می‌شوند.

ماده ۲۱- مبالغ مربوط به خسارات دریافت شده تحت عنوان «جبران خسارات وارده به بنادر، تأسیسات، محیط زیست دریایی و حیات آبیان»، به حسابی متمرکز در خزانه‌داری کل واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن براساس بودجه سالیانه، مازاد بر ردیفهای دستگاههای ذی‌ربط و طبق موافقتنامه‌های مربوط، منحصراً برای بهبود، ارتقاء کیفیت، بهسازی، احیاء و بازسازی محیط‌زیست دریایی، سواحل و منابع آبی و به نسبت خسارات وارده، به سازمانهای بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط‌زیست و شیلات ایران و نیروهای مسلح تخصیص یافته و هزینه می‌گردد.

ماده ۲۲- جریمه‌های نقدی موضوع این قانون هر سه سال یک بار با لحاظ نرخ تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود. ماده ۲۳- قوه قضائیه موظف است در هر یک از استانهای ساحلی محاکمی تخصصی را جهت رسیدگی به دعاوی دریایی اختصاص دهد.

ماده ۲۴- بررسی شرایط اقلیمی و زیست بومی دریایی و همچنین پیشگیری از آلودگی آنها به جز موارد مصرح در این قانون، همچنان برعهده سازمان حفاظت محیط‌زیست است. اختیارات و وظایف سازمان حفاظت محیط‌زیست براساس قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و اصلاحات بعدی آن، به قوت خود باقی است.

ماده ۲۵- آئین‌نامه‌های مورد نیاز برای اجراء این قانون (به جز موارد تعیین شده) ظرف شش ماه توسط وزارت راه و ترابری حسب مورد با مشارکت سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان شیلات ایران، وزارتخانه‌های نفت، نیرو و دادگستری تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱. «جرائم» صحیح است.

قانون فوق مشتمل بر بیست و پنج ماده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هفتم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.
(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۶. اصلاحیه

با عرض پوزش نظر به اینکه برابر نامه شماره ۴۴۸۱۴-۱۳/۷/۱۳۸۹ معاونت اداره کل اسناد و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی در انتشار قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری^۱ مندرج در روزنامه رسمی کشور به شماره ۱۹۰۵۸-۱۶/۵/۱۳۸۹ در تبصره ۶ ماده واحده قانون مذکور به جای عبارت «مواجه با کاهش» عبارت «مواجه به کاهش» درج گردیده است که بدین‌وسیله اصلاح می‌گردد.

روزنامه رسمی کشور

۱. به صفحه ۱۹ شماره مردادماه سال ۱۳۸۹ (شماره ۱۴) ویژه‌نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

بخش دوم:

استقنات قضایی^۱ و نظریات مشورتی^۲

توجه:

۱- از مخاطبین محترم درخواست می شود در صورتی که استفتاء قضایی یا نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه در اختیار دارند، آن را به دفتر ویژه نامه قوانین و مقررات ارسال نمایند تا در صورتی که جدید بوده و برای مخاطبین ویژه نامه قابل بهره برداری تشخیص داده شود، در ویژه نامه درج شود.

۲- در این شماره از نظریه های مشورتی ارسالی توسط آقای محمد موسوی مقدم معاون محترم آموزش دادکستری کل استان قم، آقای صادق رضوانی معاون محترم قضائی رئیس کل دادگاه های عمومی و انقلاب تهران، آقای علی شعبانی و ادرس محترم دادگاه عمومی بخش جعفرآباد قم نیز استفاده شده است که بدین وسیله از آنان تشکر می شود.

الف: استفتانات قضایی

۱. استفتاء ۶۹۷۷: مصداق شرکت در قتل

پرسش:

۱. چنانچه جانی قصد قتل نداشته باشد و ضربه‌ای هم که وارد نموده است نوعاً کشنده نباشد ولی اتفاقاً منجر به قتل شود، آیا جانی علاوه بر دیه قتل نفس به قصاص جنایت بر عضو نیز محکوم می‌گردد، یا از موارد تداخل است؟
۲. هرگاه دو نفر ضربات متعدد با فاصله بر مجنی علیه وارد کنند، مثلاً یکی امروز دست او را قطع کند و دیگری فردا پای او را قطع کند و روز سوم مجنی علیه بر اثر سرایت هر دو ضربه فوت کند، آیا هر دو قاتل هستند و از موارد شرکت در قتل است، یا فقط نفر دوم قاتل است؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت (ره)

۱. تداخل می‌کند و قصاص ندارد.
۲. اگر قابل تشخیص است به آن عمل کنند و اگر قابل تشخیص نیست دیه دست دارد و اگر آلت ضرب، قطع کننده باشد قصاص می‌شود.

(۱۳۸۷/۰۳/۰۷)

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

۱. از موارد تداخل است و تنها دیه قتل نفس بر جانی واجب است.
۲. مورد سؤال از موارد شرکت در قتل است.

(۲۱ محرم الحرام ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

۱. فقط دیه قتل نفس دارد.
۲. هر دو در فرض سؤال قاتل محسوب می‌شوند.

(۱۳۸۶/۱۰/۱۵)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی

۱. اگر به همان ضربه جنایت بر عضو کشته شده، از موارد تداخل است.
۲. اگر فوت، مستند به هر دو جنایت باشد، از موارد شرکت در قتل است.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

۲. استفتاء ۷۰۳۹: منظور از علم به تعداد مبیع

پرسش:

در صورتی که در کشور یا شهری مبیع مثلاً بر اساس تن یا من به فروش می‌رسد و متعارف آن شهر نیز چنین است و خریدار نیز می‌داند که این جنس در این کشور یا شهر بر این اساس خرید و فروش می‌شود و به متعارف بودن آن نیز واقف است و همچنین می‌داند که وزن مخصوصی نیز برای تن یا من در آن کشور یا شهر متعارف است اما از مقدار آن بی‌اطلاع است مثلاً نمی‌داند که یک تن یا یک من در آن شهر چند کیلو است، آیا همین مقدار علم به متعارف بودن، برای رفع جهالت از مبیع (یا ثمن) کفایت می‌کند یا لازم است مقدار و اندازه آن را نیز بداند؟

پاسخ:

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

هرگاه در شهری عقلاء آن شهر برای رفع جهالت و غرر وزنی را معین کرده‌اند مانند تن، معامله روی آن وزن رافع غرر است هر چند طرف نداند که آن وزن فعلاً چند کیلو یا چند من است.

(۱۹ شعبان المعظم ۱۴۲۹ هـ.ق.)

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی
باید مقدار را بداند.

(۱۴ شعبان ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی
لازم است که مقدار و اندازه آن را نیز بداند.

(۱۳۸۷/۰۵/۲۰)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی
این مقدار دانستن کفایت نمی کند، ولی علم دقیق به مقدار تن یا کیلو، که چند مثقال یا گرم است، لازم نیست، بلکه علم به حد و حدود تقریبی وزنه، پیمانه، تن و کیلو در حدی که معمول مردم می شناسند و می دانند، کفایت می کند.

(۱۳۸۷/۱۰/۱۰)

۳. استفتاء ۷۰۵۷: امتناع شریک از تسلیم سهم خود به مستأجر

پرسش:

با توجه به این که اجاره مال مشاع جایز است، لیکن تسلیم آن به مستأجر متوقف بر اذن شریک است، بفرمایید:
چنانچه یکی از دو شریک سهم خود را به نفر سومی اجاره دهد، چنانچه شریک او نسبت به تسلیم آن به مستأجر اذن ندهد، وظیفه چیست؟

پاسخ:

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

هرگاه سهم مشاع خود را اجاره داد اگر شریک دیگر موافقت کرد چه بهتر و در غیر این صورت باید به محکمه شرع مراجعه کند تا بر نحوه استیفای منفعت توافق کنند.

(۲۵ شعبان المعظم ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی سید علی سیستانی
مستأجر می‌تواند فسخ کند.

(۱۳۸۷/۱۰/۱۰)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

در چنین صورتی باید آنها سهم خود را جدا کنند و اگر یکی از آنها حاضر نشود حاکم شرع می‌تواند سهم آنها را جدا سازد و اگر امکان جدایی نباشد مجموع را می‌فروشند و سهم هر کدام را می‌دهند.

(۱۳۸۷/۰۶/۰۶)

۴. استفتاء ۷۰۸۲: ثبوت مهرالمثل برای مکره و مجبور بر زنا

پرسش:

با توجه به قاعده «لا مهر لبغی»: اگر زنی در حال اضطرار زنا دهد که شرعاً بغی محسوب نمی‌شود، آیا مستحق مهرالمثل می‌باشد یا خیر؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت (ره)

اضطرار به زنا معنا ندارد و اگر منظور، اکراه و اجبار او بر زنا است، مهرالمثل برای او ثابت است.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

در صورتی که با اختیار تن به این کار دهد مهر به او تعلق نمی‌گیرد ولی اگر درآمدی پیدا کند این درآمد حرام را از بابت ضرورت می‌تواند تصرف کند.

(۱۳۸۶/۱۱/۱۱)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی
مستحق مهرالمثل می باشد.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

۵. استفتاء ۷۰۸۶: حکم سرقت مملوک مالی و غیر مالی

پرسش:

۱. اسناد مالکیت، مدارک شناسایی، اوراق بهادار، چک، سفته و امثال آن.
۲. عکس های شخصی، یادگاری های خانوادگی، دست نوشته های شخصی که فقط برای مالک آن ارزشمند می باشند و امثال آنها، بفرمایید:
- الف. آیا مال محسوب می شوند؟
- ب. آیا موضوع سرقت قرار می گیرند؟
- ج. بر فرض مثبت بودن جواب بند ب، آیا سرقت تعزیری است و یا با وجود شرایط می تواند سرقت حدی باشد؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت (ره)

۱. مالیت در موضوع سرقت و غیره باید مالیت واقعی و ارزش واقعی داشته باشد و مالیت در نزد ذوالمال فقط اعتبار ندارد.
۲. خلاف شرع است ولی حکم قطع ید، در این جا نیست.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

اوراق بهادار بی نام و همچنین چک مسافرتی که بانک ها در اختیار اشخاص می گذارند مال محسوب می شوند و با اسکنان تفاوتی ندارند قهراً سرقت این ها با سرقت اسکناس

یکی است و اما موضوعات دیگر مانند عکس‌های شخصی و غیره ملک افرادند هرچند مالیت ندارند طبعاً در مورد سرقت این‌ها تعزیر هست مگر این که در عرف مردم به جهت باستانی بودن مالیت پیدا نکند.

(۱۳ ربیع الثانی ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی

عکس‌های شخصی که فقط برای خانواده ارزش دارد و دیگران در مقابل آن پول نمی‌دهند، مال محسوب نمی‌شود و یادگاری‌ها که نسبت به آنها توضیح نداده‌اید، مختلفند؛ ممکن است شیئی نفیس باشد که در نظر مردم با ارزش و در مقابل آن پول بدهند، مال است و ممکن است چیز دیگری مانند عکس و غیره باشد که در مقابل پول داده نمی‌شود، حکم مال را ندارد و دست نوشته‌ها گاهی با ارزش است و گاهی در بازار ارزش ندارد. الف. بعضی مال محسوب می‌شود که بیان شد و بعضی مالی محسوب نمی‌شوند که آن نیز بیان شد.

ب. در هر حال همه مذکورات قابل سرقت است پس اگر مال محسوب نشود، تعزیر دارد که مقدار آن بستگی به نظر مجتهد جامع الشرایط دارد و اگر مال محسوب شود با اجتماع سایر شرایط از جمله حد نصاب مشمول سرقت حدی است.

(۲۹ ربیع الثانی ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

در صورتی که در عرف مال محسوب نشود احکام سرقت بر آن جاری نمی‌شود و تعزیر دارد.

(۱۳۸۷/۰۲/۱۰)

ب: نظریات مشورتی

۱. در صورتی که مراتب رفع نقص به طور کامل به تجدیدنظرخواه اعلام شده باشد ولی رفع نقص نگردیده باشد نیازی به اعلام مجدد نمی‌باشد.

پرسش:

اگر پس از صدور حکم و تجدیدنظرخواهی و ارسال پرونده به شعبه دادگاه تجدیدنظر، این دادگاه به جهت نواقص، پرونده را جهت رفع نقص به دفتر شعبه اعاده و دفتر مراتب رفع نقص را به صورت کامل به تجدیدنظرخواه اقدام^۱ نماید لیکن به صورت کامل رفع نقص نشود و به مرجع تجدیدنظر ارسال و دادگاه تجدیدنظر مجدداً از این جهت که رفع نقص به صورت کامل انجام شده اعاده نماید حال وظیفه دادگاه بدوی در این خصوص و حالت چیست؟

پاسخ:

با توجه به صراحت مقررات تبصره ۲ ماده ۳۳۹ قانون آیین دادرسی مدنی در صورتی که از پرونده رفع نقص به عمل نیامده باشد دادگاه بدوی بایستی طبق مقررات تبصره مذکور اقدام نماید و در صورتی که مراتب رفع نقص به طور کامل به تجدیدنظرخواه اعلام شده باشد ولی رفع نقص نگردیده باشد (در همان مرحله اول) نیازی به اعلام مجدد به وی (تجدیدنظرخواه) نمی‌باشد.

نظریه شماره ۷/۲۴۵ - ۱۳۸۸/۱/۲۳

۲. هزینه ابلاغ اوراق قضایی از طریق نشر آگهی به عهده کشوری که طرف تقاضا قرار گرفته

خواهد بود.

پرسش:

آیا هزینه ابلاغ اوراق قضائی کشور خارجی از طریق انتشار آگهی در ایران به عهده کشور خارجی است یا به عهده کشور ایران؟

۱. به نظر می‌رسد کلمه «ابلاغ» مناسب‌تر است.

پاسخ:

با توجه به اینکه یکی از طرق ابلاغ اوراق قضایی که در ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی پیش‌بینی گردیده ابلاغ از طریق آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار می‌باشد، چنانچه این تقاضا از طرف مراجع قضایی کشور ترکیه بعمل آید، به جهت وجود قرارداد تعاون متقابل مقامات قضایی دو کشور در امور جزایی و با عنایت به اینکه در ماده ۱۵ قرارداد مذکور ابلاغ اوراق قضایی به عنوان یکی از مصادیق تعاون متقابل قضایی قید گردیده و در ماده ۱۸ نیز تصریح گردیده که مخارج مربوط به تعاون متقابل مقامات قضایی دو کشور به عهده کشوری خواهد بود که تقاضا از آن بعمل می‌آید لذا هزینه ابلاغ اوراق قضایی از طریق نشر آگهی به عهده کشوری که طرف تقاضا قرار گرفته خواهد بود.

(نظریه شماره ۷/۳۱۸ - ۱۳۸۹/۱/۲۵)

۳. بزه ایجاد رابطه نامشروع از حدودالله است.

پرسش:

- ۱- آیا بزه ایجاد رابطه نامشروع موضوع ماده ۶۳۷ قانون مجازات اسلامی از حدودالله است یا خیر؟
- ۲- آیا دادگاه می‌تواند متهم را به صورت غیابی وفق ماده ۲۱۷ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری محکوم به مجازات تعزیری نماید یا حتماً باید متهم در دادگاه حضور داشته باشد؟

پاسخ:

- ۱- بزه ایجاد رابطه نامشروع موضوع ماده ۶۳۷ قانون مجازات اسلامی از حدودالله است.
- ۲- برابر ماده ۱۸۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸، رسیدگی در جرائمی که منحصرأ حق الناس یا حقوق عمومی است، جائز

است ولی در جرائمی که از حدودالله -حق الهی- است رسیدگی غیابی جوازی ندارد و صرف حضور متهم در دادسرا دلیل حضوری بودن دادرسی نیست و در هر حال حضور متهم در محاکمه در دادگاه در چنین بزهی الزامی است.

(نظریه شماره ۷/۹۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۵)

۴. ابلاغ از طریق تلفن، نمابر، پست الکترونیک و پیام کوتاه موجه نیست.

پرسش:

با عنایت به مفاد ماده ۳۳ الحاقی مورخ ۱۳۵۸/۸/۲۴ لایحه قانونی تشکیل دادگاه‌های عمومی مصوب ۱۳۵۸/۷/۱۰ آیا دادگاه می‌تواند ابلاغ اوراق قضایی را از طریق نمابر، تلفن یا پست الکترونیکی خصوصاً در مواردی که مخاطب مشخصاً به چنین اقدامی ابراز تمایل می‌نماید، بعمل آورد؟ چنانچه مقرر موصوف فسخ نگردیده و پاسخ مثبت می‌باشد آیا قابل تسری به امور کیفری هست یا خیر؟

پاسخ:

امر ابلاغ می‌بایست برابر مفاد قانون صورت گیرد، از این‌رو با توجه به اینکه در قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ مبحث خاصی به ابلاغ اختصاص یافته و نحوه ابلاغ اوراق قضایی به اصحاب دعوی مشخص گردیده و در ماده ۳۰۰ همان قانون نیز ابلاغ دادنامه به وسیله مأمور ابلاغ مقرر گردیده و در ماده ۳۰۲ تصریح شده که نحوه ابلاغ دادنامه و رونوشت آن طبق مقررات مربوط به ابلاغ دادخواست و سایر اوراق رسمی خواهد بود و با عنایت به آثار حقوقی مترتب بر ابلاغ اوراق قضایی که تاریخ آن مبدأ مهلت‌های قانونی است، بدین جهت ابلاغ اوراق قضایی باید بر اساس مقررات مذکور انجام شود و ابلاغ به ترتیب دیگر از جمله تلفن، نمابر، پست الکترونیک و پیام کوتاه بدون تصریح قانونی موجه نیست. به علاوه، چون مقررات

این قانون و قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری که در ماده ۱۱۴ آن قانون ترتیبات ابلاغ احضارنامه را به گونه مقرر در قانون آیین دادرسی مدنی مورد تأکید قرار داده وارد بر ماده ۳۳ لایحه قانونی مورد سؤال است، در حال حاضر مقررات قانون آیین دادرسی مدنی لازم‌الرعایه می‌باشد.

(نظریه شماره ۷/۱۳۸۴ مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۱)

۵. هزینه دادرسی باید بر مبنای مبلغ موضوع حکم تصحیحی محاسبه و پرداخت گردد.

پرسش:

دادگاه بدوی بر اثر اشتباه در محاسبه رأی بر محکومیت خوانده به مبلغی بیش از مورد خواسته که به وسیله کارشناس تعیین شده صادر نموده است. خوانده می‌خواهد به حکم اعتراض نماید.

اولاً: هزینه دادرسی بر اساس مبلغ مورد حکم محاسبه می‌شود یا مبلغ خواسته؟
ثانیاً: اگر خوانده ابتدا در اجرای ماده ۳۰۹ ق.آ.د.م تقاضای تصحیح رأی را بنماید و سپس بخواهد به اصل محکومیت خود اعتراض نماید مهلت تجدیدنظرخواهی از زمان ابلاغ دادنامه اصلی محاسبه می‌شود یا دادنامه اصلاحی؟

پاسخ:

اولاً: در صورتی که اشتباه در محاسبه محکوم‌به انجام شده باشد (در فرض سؤال بیش از مبلغ مورد خواسته حکم صادر گردیده باشد) چنانچه خوانده قبل از تجدیدنظرخواهی تقاضای صدور رأی تصحیحی نموده باشد و دادگاه حکم را تصحیح کرده باشد، هزینه دادرسی باید بر مبنای مبلغ موضوع حکم تصحیحی محاسبه و پرداخت گردد، لکن اگر تقاضای صدور رأی تصحیحی نشده باشد و خوانده مستقیماً مبادرت به تجدیدنظرخواهی کند هزینه دادرسی بر مبنای مبلغ محکوم‌به پرداخت خواهد شد.

ثانیاً: چون به صراحت ذیل مقررات ماده ۳۰۹ قانون آیین دادرسی مدنی حکم اصلی و حکم تصحیحی مجموعاً یک حکم واحد را تشکیل می‌دهند و دادن رونوشت رأی اصلی بدون رأی تصحیحی ممنوع می‌باشد مهلت تجدیدنظرخواهی از زمان ابلاغ دادنامه اصلاحی شروع می‌شود.

(نظریه شماره ۷/۱۴۵۳ مورخ ۱۳۸۸/۳/۹)

۶. چنانچه زوجه به اختیار از دریافت مهریه صرفنظر نماید، براءت ذمه زوج حاصل شده و موردی برای مطالبه بعدی نیست.

پرسش:

دادگاه رأی بر محکومیت زوج به پرداخت مهریه صادر نموده است. در مقام اجرا بعد از صدور اجرائیه، زوجه با حضور در واحد اجرای احکام اعلام می‌دارد که از دریافت مهریه انصراف می‌دهد و تقاضای مختومه شدن پرونده اجرایی را می‌نماید. آیا زوجه مجدداً می‌تواند به منظور وصول مهریه اقامه دعوی نماید یا این که عملیات اجرایی را تعقیب کند؟

پاسخ:

با عنایت به مواد ۲۸۹ و ۲۹۰ قانون مدنی، وقتی دائن از حق خود صرفنظر نماید موجب سقوط تعهد می‌شود، بنابراین چنانچه زوجه به اختیار از دریافت مهریه صرفنظر نماید، براءت ذمه زوج حاصل شده و دیگر موردی برای مطالبه بعدی نیست و درخواست مجدد وی قابل ترتیب اثر نمی‌باشد.

(نظریه شماره ۷/۱۵۱۲ مورخ ۱۳۸۸/۴/۹)

۷. منظور از مهلت در ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی تعیین موعدی مناسب برای مساعدت به

بدهکار برای پرداخت بدهی‌اش می‌باشد.

پرسش:

با توجه به ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «اگر قاتل در شبهه عمد در مدت معین قادر به پرداخت نباشد به او مهلت مناسب داده می‌شود»:

- ۱- منظور از مهلت در ماده ۳۰۳ چیست؟
- ۲- چه تفاوتی با اعسار دارد؟
- ۳- آیا در غیر از قتل شبهه عمد قابل استناد است؟
- ۴- مهلت باید در زمان صدور حکم داده شود یا اجرای آن؟
- ۵- اگر مهلت در مرحله اجرای حکم داده شود آیا می‌توان تأمین جدید اخذ کرد؟
- ۶- آیا با دادن مهلت از تأمین قبلی رفع اثر می‌شود؟

پاسخ:

۱- منظور از مهلت مقرر در ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی تعیین موعدی مناسب از زمان برای مساعدت به بدهکار برای پرداخت بدهی‌اش می‌باشد.

۲ و ۳- قانون‌گذار مهلت پرداخت دیه را در موارد مختلف مطابق ماده ۳۰۲ قانون مجازات اسلامی تعیین کرده است و تفویض مهلت برای پرداخت دیه برابر بندهای مختلف آن ماده منحصر به قتل شبهه عمد نیست بلکه برای بندها و تبصره ۲ ماده ۳۰۲ پرداخت دیه در قتل عمد، قتل خطائی محض و سایر موارد نیز معین گردیده است و حکم مقرر در ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی اختصاص به قتل شبهه عمد دارد و به نظر می‌رسد دادن مهلت به قاتل از اختیارات دادگاه است و در سایر موارد وفق تبصره یک ماده ۳۰۲ همان قانون تأخیر از مهلت‌های مقرر قانونی بدون تراضی طرفین جایز نیست.

۴- اعطاء مهلت مناسب پس از انقضاء مهلت قانونی پرداخت دیه در قتل شبهه عمد در

جریان اجرای حکم است.

۶۵- اخذ تأمین از محکوم علیه فاقد مجوز قانونی می باشد. به علاوه با شروع اجرای حکم جزائی طبق تبصره ۲ ماده ۱۳۹ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری قرار تأمین ملغی الاثر می شود.

(نظریه شماره ۷/۲۶۱۲ مورخ ۱۳۸۸/۴/۳۰)

۸. مادامی که حکم صادره از مرجع قضایی خارجی در خصوص طلاق با قوانین داخلی منطبق نباشد، قابل اجرا در کشور نمی باشد.

پرسش:

با التفات به مواد ۶ و ۹۷۲ قانون مدنی و ۱۶۵ قانون اجرای احکام مدنی و ماده واحده قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱ مجمع تشخیص و با امعان نظر به تبصره ذیل ماده ۷ قانون حمایت خانواده آیا دعوی تنفیذ احکام طلاق (یا فسخ نکاح) صادره از محاکم کشورهای خارجی (اعم از اسلامی یا غیر اسلامی) در دادگاه های ایران قابلیت استماع و رسیدگی دارد؟

پاسخ:

نظر به اینکه قوانین راجع به ازدواج و طلاق جزء احوال شخصیه بوده و برابر ماده ۶ قانون مدنی در مورد کلیه اتباع ایران ولو اینکه مقیم خارج از کشور باشند مجری خواهد بود، برای اجرای آن باید اولاً محکوم له یا محکوم لها از دادگاه خانواده تهران تقاضای اجرا نمایند. ثانیاً این تقاضا باید همراه مدارک و مستنداتی باشد تا دادگاه پس از بررسی و تطبیق آن با قوانین داخلی در صورت تنفیذ و تأیید حکم صادره از دادگاه خارجی دستور اجرای آن را صادر نماید. نتیجتاً مادامی که حکم صادره از مرجع قضایی خارجی در خصوص طلاق با قوانین داخلی منطبق نباشد، قابل اجرا در کشور نمی باشد.

(نظریه شماره ۷/۲۹۳۲ مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۷)

۹. چنانچه مرجع تجدیدنظر، آراء صادره از شورای حل اختلاف را نقض نماید رأساً مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

پرسش:

در صورتیکه دادگاه عمومی به عنوان مرجع تجدیدنظر از آراء قاضی شوراهای حل اختلاف، رأی معترض عنه را که به صورت قرار صادر شده (قرار رد دعوی یا ابطال دادخواست و...) غیر موجه و مقتضی نقض بداند، با توجه به مواد ۲۰ و ۲۱ و ذیل ماده ۳۱ قانون شوراهای حل اختلاف و نیز التفات به عمومات مربوطه از جمله ماده ۳۵۳ قانون آئین دادرسی مدنی، آیا پس از نقض آن، خود رأی مقتضی صادر خواهد نمود و یا پرونده را برای رسیدگی ماهوی باید به شورای حل اختلاف صادر کننده قرار منقوض اعاده نماید؟

پاسخ:

به موجب قسمت اخیر ماده ۳۱ قانون راجع به مقررات شورای حل اختلاف و اشاره به اینکه رأی عبارت است از حکم و یا قرار، چنانچه مرجع تجدیدنظر آراء صادره از شورای حل اختلاف را نقض نماید رأساً مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

(نظریه شماره ۷/۲۹۷۴ مورخ ۱۳۸۹/۵/۲۰)

۱۰. رسیدگی به دعاوی له یا علیه ادارات اوقاف از شمول صلاحیت رسیدگی شوراهای حل اختلاف خارج است.

پرسش:

با توجه به مواد یک قانون شوراهای حل اختلاف و ۱۸ آیین‌نامه شوراها، آیا دعاوی مالی له یا علیه ادارات اوقاف قابل طرح در شوراهای حل اختلاف (با رعایت نصاب ماده ۱۱ قانون) می‌باشد؟

پاسخ:

رسیدگی به دعاوی له یا علیه ادارات اوقاف از شمول صلاحیت رسیدگی شوراهای حل اختلاف خارج است.

(نظریه شماره ۷/۲۹۷۷ مورخ ۱۳۸۹/۵/۲۰)

۱۱. در خصوص حد لواط موضوع احصان پیش‌بینی نشده است.

پرسش:

در خصوص حد قتل در لواط، بفرمایید:

الف) آیا احصان از شرایط لازم برای این مجازات می‌باشد؟

ب) در صورت مثبت بودن پاسخ، آیا در این حکم بین فاعل و مفعول تفاوتی وجود دارد؟

پاسخ:

با توجه به مقررات قانون مجازات اسلامی در خصوص لواط (از ماده ۱۰۸ به بعد) موضوع احصان در این جرم پیش‌بینی نشده است و با تحقق بزه و اثبات آن اعم از اینکه مرتکب (فاعل یا مفعول) محصنه باشد یا غیر محصنه دادگاه وی را به کیفر مقرر در قانون محکوم می‌نماید.

(نظریه شماره ۷/۴۱۹۰ مورخ ۱۳۸۸/۷/۱۱)

۱۲. سرقت اطلاعات سری کد شده و رمزدار از شبکه‌های کامپیوتری مشمول ماده ۱۲ قانون جرائم

رایانه‌ای است.

پرسش:

الف) سرقت اطلاعات سری کد شده و رمزدار از شبکه‌های کامپیوتری یا کامپیوترهای

شخصی و کشف رمز آن‌ها چه حکمی دارد؟

ب) سرقت و فروش غیرمجاز شماره‌های تلفن همراه (موبایل) توسط آشنایان به تکنیک الکترونیکی مرکزی آن چه حکمی دارد؟

ج) آیا با وجود سایر شرایط امکان اجرای حد سرقت وجود دارد؟

پاسخ:

الف) سرقت اطلاعات سری کد شده و رمزار از شبکه‌های کامپیوتری یا... مشمول ماده ۱۲ قانون جرائم رایانه‌ای است.

ب) سرقت و فروش غیرمجاز شماره‌های تلفن همراه توسط آشنایان با مقررات ماده ۱۳ قانون منطبق است.

ج) اجرای حد سرقت در جرائم رایانه‌ای محمل قانونی ندارد.

(نظریه شماره ۷/۴۴۶۵ مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۱)

۱۳. حق ریشه عرفاً مترادف با حقوق زارعانه است.

پرسش:

خواهشمند است تعریف جامع و کاملی از عنوان «حق ریشه» مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجراء برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ و نیز ماده ۶۵ تعرفه دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۴/۵/۲۳ رئیس محترم قوه قضائیه و همچنین مبنای حقوقی آن را بیان فرمائید. حق مذکور در چه صورتی به شخص تعلق می‌گیرد؟ شرایط آن را بیان فرمائید.

پاسخ:

با توجه به مقررات بند پ ماده ۵ قانون طرز تقویم و تملک اراضی مورد نیاز سد لتیان

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۷ و تبصره یک از بند الف از ماده اول تصویب‌نامه ۱۳۴۱/۱۱/۱۸ هیأت وزیران حق ریشه عرفاً مترادف با حقوق زارعانه بوده و اعم از زحماتی که زارع برای عمران و آبادی و بهتر استفاده کردن از اراضی زراعی و غیر آن میزان متحمل شده است، می‌باشد و مبنای حقوقی آن علاوه بر قانون آنچه از آثار مادی که زارع با اذن و اجازه مالک زمین مزروعی در آن پدید آورده، می‌باشد و حق مذکور فقط در صورت پیش‌بینی قانون یا عرف محل یا قرارداد برای زارع ایجاد می‌شود.

(نظریه شماره ۷/۵۰۴۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۲)

۱۴. با تقض رأی دادگاه بدوی توسط دادگاه تجدیدنظر، دادگاه بدوی صالح به رسیدگی و انشاء

رأی است.

پرسش:

دادگاه تجدیدنظر در مقام رسیدگی به اعتراض متهم به رأی محکومیت خود در مورد سرقت مقرون به آزار، جرم واقع شده را محاربه توصیف و با نقض دادنامه بدوی پرونده را برای رسیدگی به دادگاه انقلاب ارسال نموده است. دادگاه انقلاب پس از رسیدگی به موضوع، وقوع جرم محاربه را ثابت ندانسته، رأی بر برائت متهم صادر نموده است و پرونده را برای رسیدگی به جرم سرقت به دادگاه عمومی صادر کننده حکم اولی ارسال نموده است. آیا دادگاه بدوی می‌تواند مجدداً به موضوع رسیدگی و حکم جدیدی صادر نماید؟

پاسخ:

در فرض سؤال، نظر به اینکه درخصوص سرقت مقرون به آزار که دادگاه انقلاب در آن خصوص وارد نشده است و قبلاً دادگاه بدوی نیز انشاء رأی نموده و پرونده به دادگاه تجدیدنظر ارسال داشته و دادگاه اخیرالذکر نیز با نقض دادنامه بدوی، پرونده را با صدور قرار عدم صلاحیت به لحاظ محاربه دانستن به دادگاه انقلاب فرستاده است، با وصف

موصوف رسیدگی به مورد در صلاحیت دادگاه تجدیدنظر نمی‌باشد، زیرا دادگاه موصوف رأی دادگاه بدوی را نقض نموده و دادگاه انقلاب نیز همانطور که مذکور افتاد، مورد را محاربه ندانسته و به مسأله سرقت هم وارد نشده است. بنابراین با نقض رأی دادگاه بدوی، دادگاه تجدیدنظر صلاحیت رسیدگی را نداشته و دادگاه بدوی صالح به رسیدگی بوده و انشاء رأی خواهد کرد.

(نظریه شماره ۷/۵۲۳۷ مورخ ۱۳۸۸/۸/۲۳)

۱۵. با انتقال مورد اجاره به غیر بدون مجوز، حق کسب و پیشه از بین می‌رود.

پرسش:

طبق ماده ۶ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۷۶/۵/۲۶، هرگاه مالک، ملک تجاری خود را به اجاره واگذار نماید، می‌تواند مبلغی را تحت عنوان سرقفی از مستأجر دریافت نماید همچنین مستأجر می‌تواند در اثناء مدت اجاره برای واگذاری حق خود مبلغی را از موجر و یا مستأجر دریافت نماید مگر این که در ضمن عقد اجاره حق انتقال به غیر سلب شده باشد و طبق تبصره ۲ همان ماده در صورتی که مؤجر به طریق صحیح شرعی، سرقفی را به مستأجر منتقل نماید، حق مطالبه سرقفی به قیمت روز را دارا می‌باشد، در صورتی که مستأجر با وجود سلب حق انتقال به غیر مورد اجاره را به غیر انتقال دهد و مالک دادخواست تخلیه بر علیه مستأجر و منتقل‌الیه تقدیم دادگاه نماید، آیا به مستأجر یا منتقل‌الیه، سرقفی و یا حق کسب و پیشه تعلق می‌گیرد یا نه؟ و در صورت تعلق، به قیمت روز می‌باشد و یا قیمت تقدیمی مستأجر متخلف در زمان خرید. ضمناً با توجه به ماده ۶ قانون فوق که در آن اثناء مدت اجاره قید شده، آیا فرقی مابین انتقال در اثناء مدت اجاره و یا پس از انقضاء مدت اجاره موجود است یا نه؟ و ضمانت اجرای تخلف مستأجر به چه نحوی جبران می‌گردد.

پاسخ:

در فرض استعلام چنانچه از مستأجر سلب حق انتقال به غیر شده باشد و با وجود آن،

مورد اجاره را به غیر واگذار نماید چون منتقل الیه مستأجر محسوب نمی‌شود و با انتقال مورد اجاره به غیر بدون مجوز، حق مذکور از بین می‌رود. بنابراین سرقفلی یا حق کسب و پیشه به وی تعلق نمی‌گیرد و فرقی بین انتقال در اثناء مدت اجاره و یا پس از انقضاء مدت اجاره وجود ندارد و ضمانت اجرای تخلف مستأجر تخلیه بدون پرداخت سرقفلی یا حق کسب و پیشه است با این توضیح که چنانچه تخلف قبل از انقضای مدت اجاره صورت گیرد و مالک درصدد تخلیه مورد اجاره باشد می‌تواند تقاضای فسخ اجاره‌نامه و تخلیه مورد اجاره را از دادگاه صلاحیتدار بخواهد و چنانچه مدت اجاره منقضی شده باشد مالک حق دارد طبق ماده ۳ قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶ مورد اجاره را تخلیه نماید.

(نظریه شماره ۷/۵۹۲۴ - ۱۳۸۷/۹/۲۳)

بخش سوم:

مصوبات هیأت وزیران

۱. تصویب‌نامه در خصوص تعیین ساعات آغاز به کار ادارات و مشاغل مختلف در شهر تهران
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۹۱۵۸۴ مورخ
۱۳۸۹/۶/۲۳ وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری
اسلامی ایران تصویب نمود:

۱- ساعات آغاز به کار ادارات و مشاغل مختلف در شهر تهران به شرح جدول زیر تعیین
می‌شود:

ردیف	واحد	ساعت آغاز به کار (صبح)
۱	واحدهای نظامی	۶/۳۰ - ۷
۲	واحدهای صنعتی	۷
۳	مدارس	۷/۱۵ - ۷/۴۵
۴	بانک‌ها	۸
۵	مراکز آموزش عالی و پژوهشی و بخش‌های آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (اعم از دانشگاه‌ها و بیمارستان‌ها)	۸
۶	سازمان‌های دولتی و عمومی	۸/۳۰
۷	اصناف و بازاریان	۹/۳۰ - ۱۰

۲- این زمان‌بندی بطور آزمایشی برای مدت سه ماه از تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱ لغایت
۱۳۸۹/۹/۳۰ اجرا می‌شود و تمدید آن منوط به تصویب هیئت وزیران است.
۳- دستگاه‌های دولتی مجازند تا پایان سال ۱۳۸۹ حداقل بیست درصد از وظایف و
خدمات خود را از طریق روشهای دورکاری و کار در منزل تعریف نمایند.
(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱)

۲. اصلاح آیین‌نامه اجرایی بند (۱۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور^۱
 نظر به اینکه در تنظیم و ابلاغ تصویب‌نامه شماره ۱۰۵۰۱۰/ت/۴۴۹۸۶ ک مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ که براساس طرح پیشنهادی صورت گرفته است، اشتباهاتی به شرح زیر رخ داده است، لذا مراتب جهت اصلاح اعلام می‌شود:

۱- در بند «ه» ماده (۱) عبارت «هیئت وزیران» به عبارت «وزارت جهادکشاورزی» تغییر می‌یابد.

۲- در ماده (۸) عبارت «جدول (۲۳)» به عبارت «جدول (۲۴)» تغییر می‌یابد و عبارت «با رعایت سقف مقرر در قانون» بعد از واژه «آیین‌نامه» اضافه می‌شود.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸)

۳. آیین‌نامه اجرایی قسمت اخیر جزء (د) بند «۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور
 وزیران عضو کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری بنا به پیشنهاد شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به استناد قسمت اخیر جزء (د) بند (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰ آیین‌نامه اجرایی جزء یادشده را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- منظور از دستگاه در این تصویب‌نامه دستگاه‌های مشمول ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳- و ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۷- می‌باشد.
 ماده ۲- شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، سیاستها و اولویتهای پژوهشی را با بهره‌گیری از نظرات، پیشنهادها و نیازهای دریافتی از دستگاهها تدوین و ابلاغ می‌نماید.

^۱. به صفحه ۸۰ شماره مردادماه سال ۱۳۸۹ (شماره ۱۴) ویژه‌نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

ماده ۳- دستگاهها موظفند اعتبارات پژوهشی خود را در راستای سیاستها و اولویتهای تعیین شده توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، موضوع ماده (۲) این آیین نامه هزینه نمایند. شورای پژوهش، فناوری و آموزش (یا شورای مشابه که از سوی رییس دستگاه به دبیرخانه معرفی می شود) مرجع تطبیق طرحها و پروژه های پیشنهادی دستگاه با سیاستهای مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری است.

تبصره- در مورد پژوهشهایی که نیازمند فعالیت چند دستگاه است، پیشنهاد مرتبط توسط دستگاه/دستگاههای مرتبط به دبیرخانه شورا اعلام و با تأیید دبیرخانه عملیاتی می شود.

ماده ۴- دستگاهها موظفند گزارش عملکرد اعتبارات پژوهشی، تحلیل نتایج و دستاوردهای خود را از طریق سامانه ملی مدیریت اطلاعات پژوهش و فناوری کشور و براساس شیوه نامه دبیرخانه شورای یاد شده به این دبیرخانه ارسال نمایند. دبیرخانه ملزم به رعایت طبقه بندیهای لازم در مورد گزارشهای دریافتی می باشد.

تبصره- دبیرخانه ساز و کار لازم برای دریافت گزارشها و فعالیتهای پژوهشی دستگاهها را با بهره گیری از تخصصهای گوناگون و کارشناسان ذی ربط فراهم می نماید.

ماده ۵- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش جامع عملکرد دستگاهها را براساس ضوابط و مقررات مربوط، بررسی و به تأیید شورای یاد شده برساند.

ماده ۶- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش جامع عملکرد اعتبارات تحقیقاتی را به همراه نتایج و دستاوردهای پژوهشی و گزارش تحلیلی تأیید شده در شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری پس از ارزیابی و جمع بندی تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۰ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۸ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۵)

۴. تصویب‌نامه در خصوص شاخصهای تعیین مشاغل حاکمیتی

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور و به استناد تبصره (۲) ماده (۴۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت/۳۸۸۵۶-ک مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱ تصویب نمودند:

۱- پستهای سازمانی (شغل) دستگاههای اجرایی که در مجموعه تشکیلات تفصیلی در اجرای ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری به تأیید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور رسیده‌اند، مبنای تعیین مشاغل حاکمیتی خواهند بود.

۲- شاخصهای تعیین مشاغل حاکمیتی به شرح زیر است:

الف - نوع وظایف واحد سازمانی در تطبیق با امور حاکمیتی موضوع ماده (۸) قانون مدیریت خدمات کشوری.

ب - محل جغرافیایی استقرار پست سازمانی.

ج - حساسیت شغل (پست).

د - عدم امکان انجام وظایف پست سازمانی توسط بخش غیردولتی.

۳- پستهای سازمانی واحدهای سازمانی مستقر در ستاد مرکزی و ستادهای استانی وزارتخانه‌ها سازمانهای مستقل تحت نظر رئیس‌جمهور و مؤسسات دولتی و استانداریها که عهده‌دار وظایف سیاستگذاری، هدایت و نظارت هستند، به عنوان مشاغل حاکمیتی محسوب می‌شوند.

تبصره ۱- پستهای خدماتی موضوع مصوبه شماره ۱۴/۴۶ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۱ شورای عالی اداری و پستهای (مشاغل) مربوط به امور خدماتی و پشتیبانی از قبیل حمل و نقل، تعمیر و نگهداری، خدمات رایانه‌ای، امور چاپ و تکثیر، امور آشپزخانه و رستوران، نگهبانی، باغبانی، نامه‌رسانی، ماشین‌نویسی و امور تأسیساتی، شغل حاکمیتی محسوب نمی‌شوند.

سایر پستهای واحدهای سازمانی معاونت پشتیبانی یا اداری و مالی و عناوین مشابه در ستاد مرکزی و ستاد استانی دستگاه اجرایی، شغل حاکمیتی محسوب می‌شوند.

تبصره ۲- پستهای سازمانی (مشاغل) منشی، رئیس دفتر، مسئول دفتر، متصدی امور دفتری و بایگانی و ماشین‌نویس در حوزه دفاتر وزیران و معاونان رئیس‌جمهور، استانداران، معاونان وزرا و هم‌تراز آنها، شغل حاکمیتی محسوب می‌شوند.

تبصره ۳- دستگاههای اجرایی در موارد استثنایی که پستها و مشاغل موضوع این بند را به دلایل امنیتی یا ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر، حاکمیتی تشخیص می‌دهند، پیشنهاد خود را با ذکر دلایل توجیهی به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور ارایه نمایند تا نسبت به اینگونه پستها و شاغلان آنها تصمیم‌گیری شود.

۴- درباره پستهای سازمانی واحدهای سازمانی در سایر واحدهای تقسیمات کشوری (شهرستان، بخش و دهستان) به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف - چنانچه واحد سازمانی مستقر در واحدهای تقسیمات کشوری براساس شاخصهای مصوب معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور عهده‌دار وظایفی باشد که به عنوان حاکمیتی شناخته شود (نظیر صدور مجوز، تأیید صلاحیت و نظارت)، پستهای مربوط به عنوان مشاغل حاکمیتی شناخته شوند.

ب - چنانچه واحد سازمانی مستقر در واحدهای تقسیمات کشوری از نوع واحد عملیاتی موضوع ماده (۵) تصویب‌نامه شماره ۲۶۲۷۷۳/ت/۴۳۹۱۱ ک مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۷ باشد (نظیر پارک ملی، مجتمع بهزیستی، مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای، واحد ثبتی و بیمارستان)، تمامی پستهای (مشاغل) آن واحد به عنوان مشاغل تصدی محسوب می‌گردند، مگر در مواردی که مطابق بند (ل) ماده (۸) قانون مدیریت خدمات کشوری با تأیید هیئت وزیران قابل واگذاری به بخش غیردولتی شناخته نشوند که در این صورت پستهای (مشاغل) مربوط به عنوان مشاغل حاکمیتی محسوب می‌شوند.

۵ - از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه، هرگونه درخواست صدور مجوز استخدام رسمی از سوی دستگاه‌های اجرایی منوط به تعیین مشاغل حاکمیتی آن دستگاه می‌باشد.

۶ - دستگاه‌های اجرایی موظفند براساس این تصویب‌نامه، امور و مشاغل حاکمیتی و تصدی‌گری خود را احصا و به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور اعلام کنند.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۸ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶)

۵. آیین‌نامه اجرایی فصل نهم قانون مالیات بر ارزش افزوده

وزیران عضو کمیسیون اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۱ بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و کشور و به استناد ماده (۴۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۸۷ - و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت ۳۷۳-ه مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰، آیین‌نامه اجرایی فصل نهم قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمودند:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- معانی واژه‌ها و اصطلاحات به کار برده شده در این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف - قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۸۷.

ب - تولیدکنندگان: اشخاص حقیقی و حقوقی تولیدکننده و مونتاژکننده موضوع فصل نهم قانون.

ج - ارائه‌دهندگان خدمات: اشخاص حقیقی و حقوقی ارائه‌دهنده خدمات موضوع فصل نهم قانون.

د - ارزش گمرکی: جمع قیمت خرید کالا، هزینه حمل و نقل و حق بیمه.

ه - حقوق ورودی: مجموع چهاردرصد (۴٪) ارزش گمرکی کالاهای وارداتی و سود بازرگانی که طبق قوانین مربوط توسط هیئت وزیران تعیین و در قالب یک نرخ برابر برای هر ردیف تعرفه در جداول ضمیمه آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات درج می شود.

و - مؤدی: تولیدکنندگان، واردکنندگان و عرضه کنندگان کالا و ارایه دهندگان خدمات موضوع فصل نهم قانون.

فصل دوم - تکالیف مؤدیان

ماده ۲- کلیه تولیدکنندگان خودرو داخلی و نمایندگی های رسمی فروش خودرو خارجی در ایران موظفند تا پایان آذر ماه هر سال فهرست انواع خودرو تولیدی یا وارداتی خود را (به تفکیک نوع، تیپ، سیستم و بهای فروش کارخانه یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی) به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نمایند. مهلت مذکور در خصوص خودروهایی که بعد از تاریخ یادشده تولید یا وارد می شوند، حداکثر تا پانزدهم ماه بعد از تاریخ تولید یا ورود می باشد.

ماده ۳- در اجرای بند (ج) ماده (۴۷) قانون، تولیدکنندگان خودروهای سواری و وانت دوکابین تولید داخل، به استثنای خودروهای سواری که به عنوان خودروهای عمومی شماره گذاری می شود، موظفند مالیات و عوارض شماره گذاری خودروهای تولیدی را در تاریخ فروش بر مبنای قیمت فروش کارخانه مندرج در صورتحساب های صادرشده محاسبه و ضمن درج در صورتحساب های یادشده با رعایت مقررات ماده (۲۱) قانون به ترتیب به حساب سازمان امور مالیاتی کشور و حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می شود، واریز نمایند.

تبصره- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ادارات راهنمایی و رانندگی)، تولیدکنندگان خودروهای داخلی و کلیه نمایندگی های رسمی شرکت های خارجی موظفند

به منظور سهولت و دقت در دریافت مالیات و عوارض و تکریم مؤدیان، مشخصات کامل وسائط نقلیه اعم از نوع، سیستم، تیپ، مدل و نوع سوخت را حسب مورد در شناسنامه خودرو یا اسناد فروش خودرو درج نمایند.

ماده ۴- عدم درج هر یک از موارد یادشده در بندهای (الف)، (ب)، (ج)، و (د) تبصره (۱) ماده (۴۲) قانون در انواع سند تنظیمی اعم از بیع قطعی، صلح، هبه و وکالت برای فروش انواع خودرو مشمول مالیات توسط دفاتر اسناد رسمی و همچنین عدم ارسال فهرست کامل نقل و انتقالات انواع خودرو در موعد مقرر قانونی به اداره امور مالیاتی ذی‌ربط، طبق نمونه یا روشی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، تخلف انتظامی محسوب و مطابق قوانین و مقررات مربوط با آنان عمل خواهد شد.

تبصره - ادارات امور مالیاتی ذی‌ربط تخلف دفاتر اسناد رسمی از مقررات موضوع ماده (۴۲) قانون را برای انجام اقدامات قانونی به دادستانی انتظامی مالیاتی گزارش می‌نمایند.

ماده ۵ - در صورتی که مالیات و عوارض متعلق به نقل و انتقال خودرو، موضوع ماده (۴۲) قانون، مطابق جداول سازمان امور مالیاتی کشور در موعد مقرر پرداخت نگردیده و یا کمتر از میزان مقرر پرداخت شده باشد، دفاتر اسناد رسمی، علاوه بر پرداخت وجه معادل مالیات و عوارض متعلقه و یا مابه‌التفاوت موارد مذکور، مشمول جریمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده در مدت تأخیر می‌باشند. جریمه یادشده غیرقابل بخشش است.

ماده ۶ - در اجرای تبصره (۲) ماده (۴۲) قانون، دفاتر اسناد رسمی موظفند در تنظیم وکالت‌نامه‌های کلی در مورد انتقال اموال، وکالت نسبت به فروش انواع خودرو مشمول مالیات را تصریح نموده و نسبت به ترتیبات موضوع تبصره (۱) ماده (۴۲) قانون اقدام نمایند. در غیر این صورت مشمول مقررات مواد (۴) و (۵) این آیین‌نامه خواهند شد.

تبصره - تنظیم هر نوع سند خودرو به نام شخص وکیل، در صورتی که در زمان تنظیم سند وکالت خودرو، مالیات نقل و انتقال آن پرداخت شده باشد، مشمول مالیات نقل و انتقال مجدد نخواهد بود.

ماده ۷- مالیات وصول شده از نقل و انتقالات خودرو که منجر به فسخ و اقاله شده است، قابل استرداد نمی‌باشد. لیکن در صورتی که پس از پرداخت مالیات نقل و انتقال، معامله طبق گواهی دفتر اسناد رسمی مربوط انجام نشده باشد، مالیات وصول شده از محل وصولی‌های جاری بر اساس ضوابط موضوع تبصره (۴) ماده (۴۲) قانون، قابل استرداد خواهد بود. استرداد مالیات مذکور در خصوص نقل و انتقالات خودروهای دولتی، موضوع تبصره (۷) ماده (۴۲) قانون، با تأیید دستگاه دولتی مربوط مبنی بر عدم انجام معامله، توسط اداره امور مالیاتی ذی‌ربط صورت می‌پذیرد.

ماده ۸ - سازمان امور مالیاتی کشور با همکاری بانک ملی ایران نسبت به تهیه دستورالعمل اجرایی مربوط به پرداخت مالیات نقل و انتقال از طریق قبوض مخصوص یا روشهای الکترونیکی و ابلاغ آن به واحدهای مالیاتی اقدام نماید.

فصل سوم - تکالیف اشخاص ثالث

ماده ۹- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است تا پایان آذر ماه هر سال فهرست انواع خودرو وارداتی و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها را به تفکیک نوع و مدل به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نماید.

ماده ۱۰- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ادارات راهنمایی و رانندگی) موظف است هنگام نقل و انتقال خودروهای دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی و همچنین نقل و انتقال خودروهای واردکنندگان فاقد گواهی نمایندگی رسمی شرکت‌های سازنده خودروهای خارجی، نسخه پرداخت شده قبض یا گواهی پرداخت مالیات نقل و

انتقال مربوط صادرشده توسط ادارات امور مالیاتی ذی‌ربط را اخذ و نسبت به ثبت انتقال در سوابق اقدام نمایند.

ماده ۱۱- ایرانیانی که به خارج از کشور عزیمت می‌نمایند، به استثنای اشخاص موضوع تبصره ماده (۴۵) قانون، موظفند وجوه موضوع ماده (۴۵) قانون را به حساب تعیین‌شده واریز و فیش واریزی را در مبادی خروجی به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ارایه نمایند.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) هر سه سال یک بار پیشنهاد لازم در خصوص تغییرات ارقام مربوط به عوارض خروج از کشور، موضوع ماده (۴۵) قانون را با توجه به نرخ تورم به هیئت‌وزیران برای تصویب ارایه می‌نماید.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است رسید پرداخت وجوه موضوع این ماده را در هنگام خروج مسافر از مبادی خروجی کشور از مسافران اخذ و رسیدهای دریافتی را پس از کنترل و ممهور کردن به مهر خروج، در پایان هر ماه به ادارات کل امور مالیاتی ذی‌ربط ارسال نماید.

فصل چهارم - مقررات عمومی

ماده ۱۲- اضافه پرداختی مالیات موضوع ماده (۴۲) قانون حسب درخواست مؤدی و پس از رسیدگی مأموران مالیاتی ذی‌ربط و احراز آن با گواهی دفاتر اسناد رسمی و با توجه به تبصره (۶) ماده (۱۷) قانون از محل وصولی جاری و یا درآمد عمومی برابر مقررات قانون مالیات‌های مستقیم مسترد خواهد شد.

ماده ۱۳- وصول عوارض خدمات حمل و نقل برون‌شهری مسافر و عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین، موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) قانون، توسط شهرداری محل انجام می‌گیرد و عوارض یادشده حسب مورد به حساب شهرداری محل فروش بلیط یا محل فعالیت واریز می‌گردد. عوارض شماره‌گذاری موضوع بند (ج) ماده

(۴۳) توسط سازمان امور مالیاتی کشور وصول و به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور، موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون، واریز تا حسب ترتیبات تبصره یادشده توزیع و هزینه گردد.

تبصره ۱- مالیات و وجوه دریافتی موضوع مواد (۴۲)، (۴۳) و (۴۵) قانون که توسط سازمان امور مالیاتی کشور وصول می‌گردد، مشمول احکام فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی آن است.

تبصره ۲- مالیات و عوارض موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۴۳) قانون، مشمول حکم ماده (۱۷) قانون و تبصره‌های آن نمی‌باشد و مالیات و عوارض پرداختی یادشده به عنوان اعتبار مالیاتی مؤدیان قابل احتساب نخواهد بود.

تبصره ۳- اضافه پرداختی مؤدیان بابت مالیات و عوارض، موضوع ماده (۴۳) از محل وصولی‌های جاری مربوط توسط سازمان امور مالیاتی کشور، شهرداری‌های محل و وزارت کشور حسب مورد قابل استرداد می‌باشد.

ماده ۱۴- کلیه مطالبات معوق مربوط به مالیات و عوارض و وجوهی که دریافت آنها به موجب این قانون لغو شده است، طبق قوانین و مقررات مربوط توسط دستگاه‌ها و مراجع ذی‌ربط وصول و به حساب‌های مفتوحه واریز گردد.

ماده ۱۵- به منظور نظارت بر حسن اجرای قانون و انجام بررسی و رسیدگی‌های لازم، مأموران ادارات امور مالیاتی ذی‌ربط می‌توانند به دفاتر اسناد رسمی و مؤدیان موضوع فصل نهم قانون مراجعه و دفاتر، اسناد و مدارک آنها را رسیدگی نمایند. اشخاص یادشده موظف به ارایه دفاتر، اسناد و مدارک درخواستی می‌باشند. در صورت عدم ارایه دفاتر، اسناد و مدارک مورد نیاز، مالیات و عوارض متعلق به صورت علی‌الرأس محاسبه، مطالبه و وصول خواهد شد. چنانچه در رسیدگی یادشده مابه‌التفاوت مشخص گردد، مابه‌التفاوت به نسبت تاریخ تعلق مالیات و عوارض از آنان مطالبه خواهد شد.

تبصره ۱- اختیارات و مسئولیت‌های مأموران مالیاتی مصرح در این ماده درخصوص وصول عوارض بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) قانون به عهده مأموران تشخیص و وصول شهرداری می‌باشد و مؤدیان موظفند مطابق مفاد این ماده در مقابل مأموران تشخیص و وصول شهرداری اقدام نمایند.

تبصره ۲- تاریخ تعلق مالیات و عوارض موضوع بندهای (الف) و (ج) ماده (۴۳) قانون، تاریخ ارایه خدمات یا فروش خودرو می‌باشد.

تبصره ۳- در اجرای ماده (۴۷) قانون، مؤدیان موضوع بند (الف) ماده (۴۳) قانون که مبادرت به حمل و نقل برون‌شهری مسافر می‌نمایند، موظفند عوارض متعلقه مربوط به هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به شهرداری محل فروش بلیط واریز نمایند. عدم پرداخت عوارض یادشده در موعد مقرر مشمول جریمه‌ای معادل دودرصد (۲٪) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.

تبصره ۴- پرداخت مالیات و عوارض شماره‌گذاری خودرو پس از موعد مقرر (پانزده روز پس از انقضای دوره مالیاتی سه ماهه موضوع ماده (۲۱) قانون) موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو درصد (۲٪) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.

ماده ۱۶- مأخذ محاسبه مالیات و عوارض موضوع مواد (۴۲) و (۴۳) قانون، حسب مورد بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد یا از ارایه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبت‌ه احراز شود که ارزش مندرج در آن واقعی نیست، مأخذ محاسبه مالیات و عوارض، بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات یا عوارض می‌باشد.

ماده ۱۷- مرجع رسیدگی به شکایات مؤدیان در خصوص اختلاف و استنکاف از پرداخت عوارض، موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) قانون، کمیسیون موضوع ماده (۷۷)

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری - مصوب ۱۳۴۵ - می‌باشد.

ماده ۱۸- مرجع رسیدگی به شکایات مؤدیان ناشی از اقدامات اجرایی در وصول مالیات و عوارض، موضوع بند (ج) ماده (۴۳) و ماده (۴۵) قانون، هیئت حل اختلاف مالیاتی می‌باشد که برابر مقررات ماده (۲۱۶) قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - و تبصره (۲) آن به شکایات مذکور رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود. رأی صادرشده قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۹- کلیه خودروهایی که با پلاک‌های دولتی، شخصی و عمومی شماره‌گذاری شده‌اند، در صورت تبدیل یا تعویض پلاک، مشمول مقررات موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون نخواهند بود.

ماده ۲۰- خودروهای سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها و نمایندگان سیاسی و فرهنگی خارجی و مأمورین آنها، سازمان‌های بین‌المللی و کارشناسان خارجی مأمور از طرف آنها که از پلاک‌های خاص استفاده می‌نمایند، مشمول پرداخت مالیات و عوارض شماره‌گذاری موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون نخواهد بود و در صورت واگذاری اتومبیل به سایر اشخاص مشمول مالیات و عوارض شماره‌گذاری خواهد بود.

ماده ۲۱- مأخذ محاسبه مالیات و عوارض شماره‌گذاری در خصوص خودروهای صادراتی ساخت داخل که توسط اتباع ایرانی مقیم خارج از کشور و یا دارندگان کارنامه شغلی در خارج از کشور و یا سایرین وارد کشور می‌شود، بر اساس تبصره (۶) ماده (۴۲) قانون، قیمت فروش کارخانه خواهد بود.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶)

۶. آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و با رعایت جزء «ط» بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت/۳۸۸۵۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱، آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف - فعالیت: عملیات مشخص و مرتبط نظیر آموزش دانش‌آموز (نفر)، صدور شناسنامه (تعداد)، مداوای بیمار (نفر)، انجام کار حسابداری (واحد)، آموزش دانشجو (نفر)، رایانه خدمات در خانه بهداشت (یک واحد)، تولید نهال یا بذر اصلاح‌شده (در هکتار)، نگهداری راه یا راهداری (کیلومتر)، اداره کتابخانه (واحد)، مبارزه با آفات نباتی (در هکتار) که برای تحقق اهداف سالانه دستگاه، توسط واحدهای مختلف دستگاه اجرایی اجرا می‌شود.

ب - خدمت: خروجی دستگاه اجرایی که در نتیجه انجام فعالیت‌های واحدهای دستگاه اجرایی آرایه‌شده، کمیت‌پذیر و قابل اندازه‌گیری است نظیر صدور و ثبت اسناد مالی، تولید نهال، تربیت دانش‌آموز، مداوای بیماران و صدور مجوز برای بهره‌برداری از مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها.

ج - محصول: خروجی دستگاه اجرایی که در نتیجه انجام فعالیت‌های واحدهای دستگاه اجرایی تولیدشده، کمیت‌پذیر و قابل اندازه‌گیری است نظیر احداث و ساخت راه و بزرگراه.

د - استاندارد خدمات: شاخص‌های مورد توافق جهت ارزیابی عملکرد واحد مجری در مقاطع مختلف زمانی.

هـ - واحد عملیاتی: واحدهایی از دستگاه اجرایی که عهده‌دار انجام فعالیت‌های مشخص، آرایه خدمات مستقیم یا تولید محصولات خاصی برای آرایه به مردم می‌باشند نظیر مدارس، بیمارستان‌ها و مراکز فرهنگی و هنری.

و - دستگاه اجرایی: دستگاههای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که به استناد ماده (۱۱۷) قانون مذکور مشمول آن قانون هستند.

ز- واحد مجری: بخشی از یک دستگاه اجرایی که فعالیتهای، خدمات و محصولات آن به روش قیمت تمام شده، هزینه تمام شده و یا هزینه سرانه قابل اداره و ارایه می باشد.

ح - تفاهم نامه: سند مورد توافق بین مدیر واحد مجری با مقام مجاز دستگاه اجرایی که شامل شرح فعالیت، کمیت و کیفیت، دوره اجرا و قیمت تمام شده خدمات، فعالیتهای و محصولات، زمان بندی تخصیص منابع، انتظارات و سایر شرایط مورد توافق براساس موافقتنامه های ابلاغی از سوی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور می باشد.

ط - حساب واحد مجری: حسابی که توسط خزانه یا خزانه معین استان، حسب مورد با درخواست ذیحساب یا مسؤول امور مالی دستگاه اجرایی ذی ربط، تحت سرفصل حسابهای دولتی برای واحدهای مجری که دارای استقلال مدیریتی، اداری و مالی است، افتتاح گردیده و انجام عملیات دریافت، پرداخت و عملیات حسابداری مربوط با دستور مدیر واحد مجری انجام می گیرد. استفاده از حساب موضوع این بند با دو امضاء (مدیر واحد مجری و فردی که طبق مفاد ماده (۳۶) قانون محاسبات عمومی کشور تعیین و منصوب می شود) مجاز خواهد بود.

ماده ۲- دستگاههای اجرایی موظفند ظرف یک ماه و از طریق واحدهای عملیاتی مستقل یا تابع خود و با اولویت فعالیتهای، خدمات و محصولات کمیت پذیر واحدهای عهده دار آنها را به عنوان واحد مجری، احصا و برای استقرار نظام قیمت تمام شده انتخاب و به تأیید شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری دستگاه اجرایی برسانند.

ماده ۳- دستگاههای اجرایی موظفند ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه و با استفاده از روشها و فناوریهای مناسب و مربوط اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - انتخاب واحدهای مجری و ارایه به شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری دستگاه اجرایی مربوط برای تأیید.

ب - تعیین قیمت تمام‌شده فعالیتها و خدمات واحدهای مجری تأییدشده و ارایه به شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری دستگاه اجرایی مربوط برای تأیید.

ج - تعیین شاخصها، استانداردها و سازوکارهای نظارتی لازم برای کنترل کمیت و کیفیت فعالیت، خدمات و محصولات واحدهای مجری.

تبصره ۱- در مواردی که امکان محاسبه قیمت تمام‌شده وجود ندارد، محاسبه هزینه تمام شده یا سرانه فعالیت، خدمات و محصولات واحد مجری ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- در محاسبه قیمت تمام شده خدمات، محصولات و فعالیتها باید علاوه بر هزینه‌های پرسنلی، هزینه‌های مصرفی و هزینه‌های تعمیر و نگهداری، هزینه‌های اموال و سرمایه‌ای نظیر ساختمانها و تجهیزات نیز محاسبه و در تفاهم‌نامه لحاظ گردد.

ماده ۴- اجرای احکام این آیین‌نامه توسط دستگاههای اجرایی از طریق واحدهای مجری به موجب تفاهم‌نامه‌ای خواهد بود که حسب مورد بین مقام ذی‌صلاح دستگاه اجرایی و مدیر واحد مجری منعقد می‌شود.

تبصره- به منظور انعقاد تفاهم‌نامه بین واحد مجری و دستگاه اجرایی، معاونتهای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور، الگوی تفاهم‌نامه مذکور را تهیه و ابلاغ خواهند نمود. دستگاههای اجرایی ملزم به رعایت الگوی تفاهم‌نامه می‌باشند.

ماده ۵- مسئولیت تعیین مصادیق خدمات، فعالیتها و محصولات و راهبری و هدایت اجرای مفاد این آیین‌نامه در دستگاه اجرایی، شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری است که به ریاست بالاترین مقام دستگاه تشکیل می‌گردد و می‌تواند نسبت به تشکیل کارگروه تخصصی اقدام نماید یا با استفاده از خدمات و ساز و کار موضوع ماده (۱۹) قانون مدیریت خدمات کشوری، امور مربوط را انجام دهد.

ماده ۶ - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و استانداریها موظفند در چارچوب تفاهم‌نامه، صددرصد مبلغ قرارداد واحد مجری در قالب سقف تخصیص اعلام‌شده در موعد مقرر را به واحد مجری پرداخت نمایند.

تبصره - تخصیص اعتبار به میزان صددرصد به واحدهای مجری، نباید موجب کاهش تخصیص اعتبار به دیگر واحدهای دستگاههای اجرایی شود.

ماده ۷- دستگاه اجرایی موظف است ظرف یک ماه در چارچوب قوانین و مقررات پولی و مالی، نسبت به افتتاح حساب بانکی به نام واحد مجری با امضای مدیر واحد مذکور و نماینده دستگاه اجرایی اقدام نماید. تمامی اعتبارات واحد مجری در قالب تفاهم‌نامه به این حساب واریز و تمامی پرداختها از محل آن انجام می‌شود.

ماده ۸ - اعتبار مربوط به حقوق و مزایای مستمر نیروی انسانی مجری که پس از انجام محاسبه قیمت تمام‌شده و تنظیم تفاهم‌نامه، بازنشسته، بازخرید یا منتقل می‌شوند، به منظور تأمین خدماتی که مسؤولیت آن را دارند از طریق خرید خدمت، در اختیار واحد مجری باقی می‌ماند.

تبصره - مدیران واحدهای مجری در انتخاب و به کارگیری نیروی انسانی، باید مفاد تبصره (۲) ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری را رعایت نمایند.

ماده ۹- واحدهای مجری موظفند تمامی حقوق و مزایای کارکنان رسمی، پیمانی، قراردادی و سایر نیروهای خود را در قالب قوانین و مقررات مربوط و احکام معطوف به عملکرد و کارایی آنها محاسبه و پرداخت نمایند. در صورتی که بخشی از کارکنان یادشده (حداکثر بیست درصد) را مازاد تشخیص‌دهنده، می‌توانند آنها را در اختیار دستگاه اجرایی ذی‌ربط قرار دهند تا وفق قوانین و مقررات مربوط با آنها رفتار شود.

تبصره ۱- دستگاه اجرایی بخشی از اعتبار ناشی از قسمت اخیر ماده (۹) را با توجه به عملکرد واحد مجری پس از ارزیابی به منظور ایجاد انگیزه نیروی انسانی به واحد مجری پرداخت می‌کند.

تبصره ۲- مبنای محاسبه در پرداخت حقوق و مزایای قانونی، دوره اجرای مندرج در تفاهم‌نامه می‌باشد و تعداد نیروی انسانی مورد نیاز برای ارائه خدمات واحد مجری، براساس تعداد پستهای سازمانی دارای تصدی یا براساس ضوابط و پستهای مندرج در درجه‌بندی واحدهای مربوط و در هر حال توسط شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری دستگاه اجرایی با رعایت صرفه و صلاح دستگاه اجرایی تعیین می‌شود.

تبصره ۳- اختیارات و تعهدات به کارگیری هرگونه نیروی انسانی دیگر رأساً بر عهده واحد مجری، براساس تبصره ماده (۸) این آیین‌نامه بوده و هیچگونه تعهدی متوجه دستگاههای اجرایی ذی‌ربط نخواهد بود.

تبصره ۴- در به کارگیری و جذب نیروی انسانی جدید و مورد نیاز توسط واحد مجری، اولویت با نیروی انسانی شاغل در دستگاه ذی‌ربط یا سایر دستگاههای اجرایی کشور می‌باشد.

ماده ۱۰- افزایشهای قانونی حقوق و مزایای کارکنان واحد مجری در دوره اجرای تفاهم‌نامه، به عنوان تعهدات دستگاه در تفاهم‌نامه منظور و توسط دستگاه اجرایی تأمین می‌شود.

ماده ۱۱- مدیر واحد مجری می‌تواند در چارچوب تفاهم‌نامه، صرفه‌جویی حاصل از تفاضل قیمت تمام‌شده، هزینه تمام‌شده یا هزینه سرانه و هزینه‌های قطعی را در همان دوره مالی برای ایجاد انگیزه و تشویق نیروی انسانی شاغل بر اساس مفاد تبصره‌های بندهای (۵) و (۶) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستورالعملهای ابلاغی هزینه نماید.

ماده ۱۲- هزینه‌های ناشی از انعقاد تفاهم‌نامه‌های موضوع این آیین‌نامه و اعتبار موردنیاز برای اجرای تکالیف باقی‌مانده دستگاه اجرایی، نباید از مجموع اعتبارات هزینه‌ای که در بودجه مصوب سالانه پیش‌بینی شده است، تجاوز کند.

ماده ۱۳- دستگاه اجرایی موظف است اقدامات پیش‌بینی‌نشده در طول دوره تفاهم‌نامه را به واحد مجری تکلیف می‌شود، تصریح و هزینه انجام آنها را محاسبه و پرداخت نماید.

ماده ۱۴- بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا نماینده وی مسئولیت نظارت بر اجرای مفاد تفاهم‌نامه در دستگاه متبوع را بر عهده دارد. در صورت بروز اختلاف میان واحد مجری و دستگاه اجرایی، شورا، کمیسیون یا کارگروه تحول اداری، به عنوان مرجع تصمیم‌گیری و حل اختلاف بوده و در صورت اثبات تخلف توسط واحد مجری، صلاحیت لغو قرارداد را خواهد داشت.

ماده ۱۵- مسئولیت نظارت بر اجرای مفاد این آیین‌نامه و تحقق اهداف مورد انتظار در سطح ملی بر عهده معاونت‌های توسعه مدیریت و سرمایه‌انسانی و برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و در سطح استان بر عهده استانداریها می‌باشد. تبصره - دستگاه‌های اجرایی و استانداریها موظفند هر شش ماه یک‌بار گزارش عملکرد خود را به معاونت‌های توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه نمایند.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶)

۷. آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک به استناد ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و با رعایت جزء «ط» بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت۳۸۸۵۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱، آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۲) قانون یادشده را به شرح ذیل تصویب نمودند:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
الف - بخش غیردولتی: انواع شرکت‌ها، مؤسسات، سازمان‌ها، نهادها، تشکلات، انجمن‌ها، جمعیت‌ها، کانون‌ها و شوراهایی که دارای مجوز قانونی برای فعالیت هستند، به‌استثنای

وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی مشمول مواد (۱)، (۲) و (۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و نهادهای عمومی غیردولتی که بیش از پنجاه درصد بودجه سالانه آنها از محل منابع دولتی تأمین می‌شود.

ب - مؤسسه متقاضی: شخص حقوقی غیردولتی که داوطلب انجام یا مجری بخشی از تصدی‌های دستگاه‌های اجرایی در قالب ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری است.

ج - مؤسسه مجری: شخص حقوقی غیردولتی که در قالب ماده (۲۲) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر قوانین و مقررات مربوط، انجام بخشی از تصدی‌های دستگاه اجرایی را برعهده می‌گیرد.

د - قرارداد حجمی: قراردادی که براساس فعالیت مشخص، حجم کار معین، قیمت هر واحد کار و قیمت کل، به طور شفاف و مشخص منعقد می‌شود.

ه - تعاونی کارکنان خارج شده از دولت: آن دسته از شرکت‌های تعاونی که سهامداران آن کارکنان دولت بوده و پس از ابلاغ این آیین‌نامه و قبل از بازنشستگی، رابطه استخدامی خود را از طریق به استثنای بازنشستگی و اخراج با دستگاه اجرایی متبوع خود قطع کرده‌اند.

و - خرید خدمت: حالتی که دستگاه، خدمات مورد نظر خود را از مؤسسات مجری خریداری می‌کند، بدون آنکه نیروی انسانی یا تجهیزات و امکاناتی در اختیار مؤسسات مذکور قرار داده باشد.

ز - مشارکت در ارائه خدمت: حالتی که دستگاه تمام یا بخشی از تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار داده و خدمات مورد نظر را از مؤسسات مجری خریداری می‌کند.

ح - واگذاری مدیریت: حالتی که دستگاه تمام تجهیزات، امکانات و منابع انسانی مورد نیاز برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار داده و مؤسسات مجری با

مدیریت صحیح و اثربخش مجموعه، خدمات مورد نظر دستگاه اجرایی را ارائه می‌کنند و دستگاه اجرایی هزینه خدمات مدیریتی مؤسسات مجری را پرداخت می‌کند.

ماده ۲- تمامی دستگاه‌های اجرایی دخیل در فرایند ثبت و تأسیس شرکت‌ها، ارائه مجوزهای فنی و گواهینامه‌های تخصصی، موظفند فرایندهای کاری خود را به نحوی اصلاح نمایند که تمامی امور مذکور ظرف ده روز کاری انجام‌شده و پاسخ متقاضی به‌صورت کتبی داده شود.

ماده ۳- دستگاه‌های اجرایی یادشده موظفند:

الف - فرایندهای اصلاحی را در پورتال موضوع ماده (۱۲) این آیین‌نامه اطلاع‌رسانی کرده و در صورت نیاز به روز آوری کنند. اطلاع‌رسانی فرایندها باید حداقل شامل موارد ذیل باشد:

- ۱- مدارک و فرم‌های مورد نیاز
- ۲- مراحل انجام کار
- ۳- زمانبندی فعالیتها
- ۴- مکان‌ها و زمان‌های مراجعه برای انجام کار
- ۵ - سایر اطلاعاتی که می‌تواند در تسریع فرایند و افزایش رضایتمندی متقاضیان مؤثر باشد.

ب - ظرف یک سال اقدامات لازم را برای امکان ارائه تمام مراحل خدمت یا حداقل انجام مراحل زیر به صورت الکترونیکی برای متقاضیان فراهم نمایند:

- ۱- دریافت درخواست متقاضیان
- ۲- ثبت و پیگیری درخواست متقاضیان
- ۳- دریافت فرم‌های تکمیل شده متقاضیان
- ۴- اطلاع‌رسانی به متقاضی از وضعیت درخواست وی در مراحل مختلف فرایند

ج - آدرس پورتال خود را که ارائه خدمات الکترونیکی از طریق آن انجام می‌شود، در پورتال موضوع ماده (۱۲) قرار دهند تا با ایجاد یکپارچگی و تمرکز در اطلاع‌رسانی، جستجو و دسترسی به اطلاعات و خدمات موردنیاز توسط مؤسسات متقاضی تسهیل و تسریع گردد.

ماده ۴- خدماتی که براساس این آیین‌نامه به صورت خرید خدمت از بخش غیردولتی تأمین می‌شوند، باید دارای ویژگی‌های زیر باشند:

الف - مشخص و کمیت‌پذیر باشند و بتوان تعداد موردنیاز دستگاه اجرایی یا ذینفعان آن دستگاه را به آن خدمت براساس تعداد، سرانه یا متغیرهای دیگر تعیین کرد.

ب - امکان تعیین ویژگی‌های کمی و کیفی برای خدمات مورد انتظار وجود داشته باشد تا دستگاه اجرایی با استفاده از آنها بتواند بر کیفیت و کمیت خدمات ارائه شده نظارت کند.

ج - ترجیحاً در واحدهای عملیاتی مستقل انجام شوند مانند آموزش و پرورش دانش‌آموزان در مدارس و رسیدگی و درمان بیماران در بیمارستان‌ها.

ماده ۵ - استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های مؤسسات متقاضی برای انجام تصدی‌های دستگاه‌های اجرایی می‌تواند به صورت خرید خدمت، مشارکت یا واگذاری مدیریت باشد. در هر یک از حالات مذکور عقد قرارداد باید به صورت حجمی باشد.

ماده ۶ - تعیین قیمت سرانه خدمات یا فعالیت‌ها برای خرید خدمات از مؤسسات مجری، مشارکت یا واگذاری مدیریت به آنها، قیمت یا هزینه تمام شده‌ای است که براساس ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آن محاسبه و تعیین می‌شود. در موارد مشارکت و واگذاری مدیریت، هزینه‌های مربوط به تجهیزات و امکاناتی که توسط دستگاه اجرایی در اختیار مؤسسات مجری قرار می‌گیرد، در قیمت تمام‌شده محاسبه نمی‌شود.

ماده ۷- با رعایت اصول بیست‌ونهم و سی‌ام قانون اساسی در ارتباط با تأمین خدمات بهداشتی - درمانی و آموزش و پرورش، در صورت توافق بین مؤسسات مجری و

دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات مذکور می‌توانند بخشی از هزینه ارائه خدمت را از مراجعان دریافت کنند. در صورت نیاز به دریافت مجوزهای قانونی برای این کار، دستگاه اجرایی موظف به پیگیری و هماهنگی با مراجع ذیربط برای کسب مجوزهای قانونی لازم است.

ماده ۸ - انتخاب مؤسسه مجری از بین مؤسسات متقاضی، به صورت رقابتی و از طریق درج آگهی و اعلان عمومی در پورتال موضوع ماده (۱۲) و بررسی صلاحیت‌های علمی، اخلاقی و اجرایی متقاضیان و برگزاری مناقصه می‌باشد.

ماده ۹ - در صورتی که دو یا چند مؤسسه متقاضی در مناقصه دارای شرایط یکسان باشند، در صورتی که در بین آنها تعاونی کارکنان خارج شده از دولت وجود داشته باشد، تعاونی مذکور دارای اولویت می‌باشد.

ماده ۱۰ - دستگاه‌های اجرایی در صورت امکان می‌توانند ساختمان، تجهیزات اداری و فنی لازم برای ارائه خدمات را در اختیار مؤسسات مجری قرار دهند، در این صورت:

الف - سهم اقلامی که دستگاه اجرایی در اختیار مؤسسه مجری قرار می‌دهد، در محاسبه قیمت (هزینه) تمام‌شده خدمت منظور نمی‌شود.

ب - اقلامی که دستگاه اجرایی می‌تواند در اختیار مؤسسه مجری قرار دهد، باید در هنگام فراخوان و اعلان عمومی مشخص و اعلام شود.

ج - ساختمان و تجهیزاتی که در اختیار مؤسسه مجری قرار داده می‌شود، باید با حجم و تنوع خدماتی که ارائه می‌شود، متناسب باشد. مؤسسه مجری نمی‌تواند از ساختمان و تجهیزاتی که توسط دستگاه اجرایی در اختیار وی قرار گرفته است، استفاده دیگری کند.

ماده ۱۱ - به منظور کمک به تأمین نقدینگی و منابع مالی لازم برای اداره مؤسسات مجری و توسعه آنها، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور، دستورالعمل نحوه اعطای تسهیلات و کمک‌های مالی به مؤسسات مذکور را ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- به منظور اطلاع‌رسانی، آموزش، ساماندهی، حمایت، نظارت و ایجاد فرصت‌های برابر و دسترسی به بازار برای مؤسسات متقاضی، نه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، پورتالی برای تحقق امور یادشده توسط معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور تشکیل و راه‌اندازی می‌شود. دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات متقاضی موظفند براساس دستورالعملی که معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس‌جمهور تدوین و ابلاغ می‌کند، اطلاعات مربوط به خود را که مورد نیاز این پورتال می‌باشد، تهیه و با استفاده از دسترسی‌هایی که مدیریت این پورتال در اختیار آنها قرار می‌دهد، در پورتال مذکور بارگذاری کنند.

ماده ۱۳- برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای تکالیف مندرج در این آیین‌نامه برعهده کارگروه ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری، موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۳۱۳۷۸/ت/۴۳۹۰۸ک مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۲۱ می‌باشد.

ماده ۱۴- در شهرهایی که مشمول بند (ط) ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری می‌باشند، مؤسسات مجری صرفاً باید در مجتمع‌های اداری مذکور یا حداکثر در شعاع پانصد متری آنها مستقر شده و به ارائه خدمات بپردازند.

ماده ۱۵- اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی صرفاً در قالب انواع شرکت‌ها مثل سهامی عام، سهامی خاص و تعاونی که براساس قوانین مربوط تشکیل شده و فعالیت می‌کنند، می‌توانند به عنوان مؤسسات متقاضی و مجری در این حوزه فعالیت کنند.

ماده ۱۶- بودجه مورد نیاز برای انجام تکالیف مندرج در این آیین‌نامه براساس ارائه برنامه توسط دستگاه‌های اجرایی در بودجه سالانه آنها پیش‌بینی می‌شود. تخصیص اعتبارات پیش‌بینی شده منوط به رعایت مفاد این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۱۷- ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور، مسئول انجام هماهنگی‌های لازم، پیگیری و تحقق تکالیف این آیین‌نامه است و گزارش عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور را به صورت سالانه تدوین و به هیئت‌وزیران ارائه می‌کند.

ماده ۱۸- مؤسسات موضوع این آیین نامه نیروی انسانی مورد نیاز را از کارکنان موجود تأمین و نیروی جدید را از طریق آزمون و با رعایت قانون گزینش و نظارت معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور بکارگیری کنند.

تبصره - تمدید قرارداد نیروی انسانی طرف قرارداد شرکت منوط به ابراز رضایت دستگاه مربوط است.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶)

بخش چهارم:

مصوبات شورای عالی اداری

مصوبه شورای عالی اداری در خصوص تغییر ماهیت شرکت فناوری اطلاعات ایران از شکل شرکت

دولتی به مؤسسه دولتی

شورای عالی اداری در یکصد و سی هشتمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۴/۳۰ بنا به پیشنهاد مشترک معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، به منظور انتزاع فعالیت‌های حاکمیتی و سیاستگذاری از شرکت‌های دولتی و در راستای اجرای بند الف ماده ۱۳ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تصویب نمود:

۱- شرکت فناوری اطلاعات ایران به دلیل وظایف حاکمیتی مصرح در اساسنامه خود، از شکل شرکت دولتی به مؤسسه دولتی، تغییر ماهیت می‌یابد و عنوان آن به «سازمان فناوری اطلاعات» اصلاح می‌گردد.

۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است ظرف مدت (۳) ماه نسبت به تفکیک وظایف سازمان فناوری اطلاعات ایران از نظر:

الف - حاکمیتی نظیر: سیاستگذاری، نظارت و هدایت

ب - تصدی نظیر: ارائه خدمات مشاوره‌ای در حوزه فناوری اطلاعات

اقدام نموده و حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۹ نسبت به انتقال وظایف، اختیارات و نیروی انسانی موضوع بند «الف» به سازمان فناوری اطلاعات و واگذاری وظایف موضوع بند «ب» به بخش خصوصی، برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

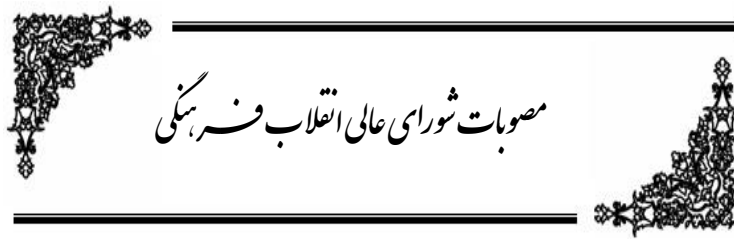
۳- هیأتی متشکل از نمایندگان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان فناوری اطلاعات ایران و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌گردد تا نسبت به تعیین تکلیف اموال، دارایی‌ها، دیون و تعهدات شرکت و انتقال آن حسب مورد به سازمان فناوری اطلاعات یا بخش خصوصی و یا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدام نمایند.

۴- اهداف و شرح وظایف سازمان فناوری اطلاعات ایران بنا به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تأیید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۵ - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مسئول نظارت بر حسن اجرای این مصوبه بوده و گزارش پیشرفت اقدامات انجام شده را به شورا ارایه خواهد داد.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳)

بخش پنجم:

دستورالعمل ضوابط اجرایی اعتبارات جزء یاء بند ۲ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

الف - تعاریف

جزء: جزء یاء بند ۲ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۸۹ کل کشور

منشور: منشور توسعه فرهنگ قرآنی مصوب جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی.

دستگاههای اجرایی: کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده پنجم قانون مدیریت خدمات کشوری.

قانون برنامه: قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

برنامههای فرهنگسازی قرآنی: برنامههای آموزش عمومی قرآن و فعالیتهای تبلیغی ترویجی قرآنی که با هدف تعمیق و تعمیق ایمان، شناخت و ارتباط و انس با قرآن انجام می شود.

ب- دستگاههای اجرایی مجازند تا نیم درصد از اعتبارات هزینهای شامل اعتبارات ملی و استانی را بر اساس این دستورالعمل برای فعالیتهای قرآنی مربوط به اجرای منشور هزینه کنند. این اعتبارات علاوه بر اعتباراتی است که در ردیفهای بودجه سال ۱۳۸۹ دستگاههای اجرایی یا در اجرای بند «ی» ماده ۱۰۴ و سایر مواد قانون برنامه به فعالیتهای قرآنی دستگاه اختصاص می یابد.

ج- کلیه دستگاههای اجرایی میزان اختصاص اعتبار مربوط به این جزء را با هماهنگی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (در استانها، معاون برنامه ریزی استانداری) در موافقتنامه تعیین می نمایند. دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و دستگاههای خاصی که براساس قانون از تبادل موافقتنامه معاف هستند با

هماهنگی مراجع ذی‌ربط نسبت به تعیین و اعلام میزان اعتبار این جزء در بودجه تفصیلی دستگاه اقدام می‌نمایند.

د- دستگاه‌های اجرایی موظفند اعتبارات این جزء را در موارد زیر هزینه کنند. تعیین سهم اعتبار تخصیصی برای هر یک از این موارد و برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای فعالیت‌های مربوط به این جزء، بر عهده کمیته‌ای مرکب از مسئولان مربوط در هر دستگاه، به تشخیص و تعیین رئیس دستگاه می‌باشد.

۱- اجرای برنامه‌های فرهنگ‌سازی قرآنی برای کارکنان دستگاه.

۲- مشارکت در اجرای برنامه‌های ملی و بین‌المللی قرآنی مصوب شورای توسعه فرهنگ قرآنی (جدول بند و).

۳- حمایت از فعالیت‌های مؤسسات و تشکل‌های قرآنی مردمی.

۴- توسعه فعالیت‌های قرآنی مربوط به وظایف قانونی دستگاه (اختصاصی دستگاه‌های فرهنگی).

ه- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش و سازمان تبلیغات اسلامی، مشخصات برنامه‌های فرهنگ‌سازی قرآنی (مورد ۱ بند د) مورد تأیید را ظرف مدت یک ماه تهیه و به دستگاه‌های اجرایی اعلام کند.

و- برنامه‌های حمایتی مصوب شورای توسعه فرهنگ قرآنی به قرار جدول زیر است:

ز- انتخاب برنامه و تعیین میزان و نحوه مشارکت هر یک از دستگاه‌های اجرایی در برنامه‌های ملی مصوب جدول بند «و»، بر عهده کمیته مندرج در بند «د» این دستورالعمل می‌باشد.

ح- سهم اعتبار مربوط به حمایت از فعالیت مؤسسات و تشکل‌های قرآنی مردمی در اختیار اتحادیه‌های مؤسسات مردمی و تشکل‌های قرآنی کشور قرار می‌گیرد.

ط- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با هماهنگی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور گزارش تفصیلی اجرای این دستورالعمل را تهیه و به شورای توسعه فرهنگ قرآنی ارائه نماید.

کلیه دستگاه‌های اجرای موظفند اطلاعات مورد درخواست را در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهند.

این دستورالعمل در ۹ بند در جلسه پنجم مورخ ۱۳۸۹/۶/۶ شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی به تصویب رسید و براساس ماده ۹ منشور، برای کلیه دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳)

بخش هشتم:

کوناکون

رای وحدت رویه شماره ۴۴۸۴ - ۱۳/۶/۱۳۸۹ شورای عالی ثبت (شعبه اسناد)

مرجع رسیدگی: شورایعالی ثبت (شعبه اسناد)

معترض: اداره کل حقوقی و دعاوی بانک ملی ایران

معترض عنه: رای شماره ۲۵۱۰۹ مورخ ۱۳۸۸/۸/۲۷ هیئت نظارت استان تهران

موضوع: بند ۸ ماده ۲۵ اصلاحی قانون ثبت

گردش کار: برابر اعلام اداره ثبت شمشیران بانک ملی به استناد سند رهنی ۱۹۲۲۹۸-۸۵/۲/۲۷ تنظیمی دفتر چهار تهران جهت وصول مبلغ ۲۳/۷۶۵/۸۸۹/۱۱۰ ریال علیه شرکت گلدن سان کیش و خانم بهجت خورسندیان از طریق اداره سوم اجرای اسناد رسمی مبادرت بصدور اجرائیه نموده که بعلت نشانی مدیونین و محل مورد وثیقه به اجرای ثبت شمشیران نیابت اعطاء گردید اجرائیه در تاریخ ۱۳۸۶/۸/۶ برابر مقررات به بدهکاران ابلاغ و پس از انجام تشریفات قانونی و عدم پرداخت بدهی، بانک تقاضای ادامه عملیات اجرائی را نمود. برابر گزارش کارشناس رسمی دادگستری ششدانگ پلاک ۳۶۵ اصلی واقع در بخش ۱۱ تهران مورد وثیقه به مبلغ هفتاد میلیارد ریال ارزیابی و پس از ابلاغ نظریه کارشناس، خانم بهجت خورسندیان وفق ماده ۱۰۱ آئین نامه اجرا به ارزیابی صورت گرفته اعتراض و تقاضای ارزیابی مجدد را نمود که مطابق ماده ۱۰۲ آئین نامه اجرا نسبت به انتخاب کارشناس اقدام که کارشناس مربوطه پلاک فوق الذکر را به مبلغ یکصد و ده میلیارد ریال ارزیابی و تاریخ مزایده نیز مورخ ۱۳۸۸/۳/۱۷ تعیین گردید بانک ملی نیز طی مشروحی اعلام داشته در مرداد ماه سال گذشته ملک در تهران در اوج قیمت قرار داشته و در اواخر سال ارزش ملک کاهش قابل توجهی پیدا کرده و مبلغ ارزیابی دوم می بایست یکسان یا کمتر از میزان ارزیابی اول باشد در صورتیکه این امر بالعکس گردیده لذا با توجه به تفاوت فاحش مبلغ ارزیابی اول و دوم پلاک یاد شده که چهل میلیارد ریال می باشد و گزارش ارزیابی دوم نیز به بانک ابلاغ نگردیده بر اساس ماده ۱۶۹ آئین نامه اجرا به آن

اعتراض و تقاضای رسیدگی به موضوع را نموده و بانک بستانکار تقاضای جلوگیری از ادامه عملیات اجرائی و مزایده ملک را نموده که نظریه رئیس ثبت با توجه به موارد مذکور به شرح زیر اعلام گردید:

«به نظر اعتراض به ارزیابی وارد نمی‌باشد».

پس از ابلاغ نظریه بانک ضمن اعتراض به آن عنوان نموده مواد ۱۰۱ و ۱۰۲ آئین‌نامه اجرا هیچگونه راهکاری در خصوص موضوع مورد اعتراض بانک ارائه ننموده و سکوت آئین‌نامه در خصوص موضوع از نظر اصول و قواعد حقوقی نمی‌تواند مبنای قابل پذیرش در جهت تضییع حقوق شرعی و قانونی بانک محسوب گردد و تقاضای رسیدگی نموده که موضوع در هیئت نظارت مطرح و به شرح زیر انشاء رأی گردید:

«با توجه به محتویات پرونده: پس از ارزیابی مجدد اعتراض به ارزیابی وارد نیست نتیجتاً نظر آقای رئیس ثبت تأیید می‌شود».

پس از ابلاغ رأی هیئت اداره کل حقوقی و دعاوی بانک ملی ضمن ایراد مطالب فوق‌الذکر با ضمیمه نمودن رأی ۶۳۴۹ - ۱۳۸۸/۳/۲۴ هیئت نظارت استان مازندران عنوان نموده در مورد مشابه از طرف هیئت نظارت استان مازندران رأی قطعی مبنی بر تجدید ارزیابی جهت جلوگیری از تضییع حق احتمالی معترضین صادر گردیده و باستناد تبصره ۴ بند ۸ ماده ۲۵ قانون ثبت تقاضای رسیدگی به موضوع و صدور رأی شایسته به منظور جلوگیری از تضییع حق شرعی و قانونی بانک و همچنین صدور رأی وحدت رویه را نموده که ارسال پرونده‌های هیأت نظارت با ثبت استان تهران و مازندران مکاتبه که ادارات مذکور مبادرت به ارسال پرونده‌ها به دفتر نظارت نمودند که در خصوص پرونده استان تهران گزارش فوق تهیه گردید.

با بررسی پرونده هیأت نظارت استان مازندران مراتب بدین شرح گزارش می‌گردد:

بانک ملی ایران شعبه راه‌آهن ساری جهت وصول مبلغ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت اصل، مبلغ ۱۰,۵۸۶,۴۰۰ ریال بابت سود و مبلغ ۵۳,۲۴۷,۴۸۰ ریال بابت خسارت تأخیر علیه

آقای محمد برزگر گلچین و غیره مبادرت به صدور اجرائیه نموده که اجرائیه در تاریخهای ۱۳۸۶/۴/۷ و ۱۳۸۶/۹/۳ به مدیون و ضامنین ابلاغ گردید متعاقباً بستانکار (بانک) تقاضای بازداشت پلاک ۱۲۱۴-۵/۱۷/۲۳ بخش یک ثبت ساری متعلق به یکی از ضامنین (تقی رامشگر) را نموده که اقدام لازم بعمل آمده همچنین به درخواست طلبکاران دیگر مازاد پلاک مذکور بازداشت گردید شش دانگ پلاک یادشده به مبلغ ۴,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ارزیابی که بازداشت کننده مازاد نسبت به مبلغ ارزیابی اعتراض و پرونده جهت ارزیابی مجدد به کارشناس دوم ارجاع و کارشناس دوم نیز پلاک مورد بازداشت را به مبلغ ۱,۲۸۵,۶۲۵,۰۰۰ ریال (مبلغ ۳,۵۵۴,۳۷۵,۰۰۰ ریال کمتر از مبلغ ارزیابی اول) ارزیابی نموده که موضوع مورد اعتراض بدهکار و وکیل وی قرار گرفته که رئیس ثبت با توجه به موارد مذکور به شرح زیر اعلام نظر نمود:

«اعتراض بدهکار نسبت به ارزیابی دوم پلاک مورد بازداشت، نظر به اینکه اقدامات انجام شده و گزارش کارشناسی اول و دوم مبنی بر اعلام مبلغ ارزیابی پلاک مورد بازداشت توسط کارشناس محترم رسمی دادگستری بر طبق مقررات آئین نامه اجرا عمل گردیده و فاقد ایراد و اشکال قانونی بوده، با توجه به صراحت ماده ۱۰۲ آئین نامه در اینگونه موارد یعنی اعتراض مجدد نسبت به ارزیابی دوم و یا درخواست ارزیابی سوم در آئین نامه اجرا پیش بینی نگردیده، لذا با استناد آئین نامه اجرا اعتراض بدهکار رد می گردد».

پس از ابلاغ نظریه یکی از وارثین بنام مهدی رامشگر (احد از ضامنین پرونده) در فرجه مقرر باتفاق بقیه وارثین به آن اعتراض و تقاضای رسیدگی نمودند که موضوع در هیأت مطرح و به شرح زیر منجر به صدور رأی گردید:

«با توجه به مفاد گزارش و محتویات پرونده و اعتراض معترضین در خصوص ارزیابی بعمل آمده از آنجا که فی مابین ارزیاب اولی و ثانوی اختلاف فاحش وجود دارد و بیم تضییع حق می رود و به منظور جلوگیری از تضییع حق احتمالی معترضین ضمن نقض رأی

ریاست محترم ثبت قرار ارجاع امر به کارشناسی انجام کارشناسی مجدد صادر و مقرر می‌دارد واحد ثبتی برابر مقررات اقدام مقتضی را معمول نمایند».

با عنایت به اینکه درخصوص موضوع واحد دو رأی متفاوت از ناحیه هیأت‌های نظارت تهران و مازندران صادر گردیده مستنداً به تبصره ۴ ماده ۲۵ قانون ثبت مراتب تقدیم گزارش می‌گردد.

به تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۳؛ جلسه شورای عالی ثبت با حضور امضاءکنندگان ذیل تشکیل و پس از طرح موضوع و قرائت گزارش و استماع نظریات کارشناسی ابرازی، اعضای محترم مشاوره نموده و به شرح ذیل مبادرت به انشاء رأی گردید:

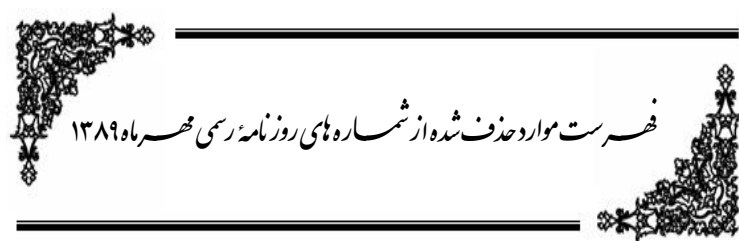
رأی وحدت رویه شورای عالی ثبت:

با توجه به محتویات پرونده‌ها و گزارش کار، در مواردی که بین نظریه کارشناس اول و نظریه کارشناس تجدیدنظر موضوع مواد ۱۰۱ و ۱۰۲ آئین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ اختلاف وجود دارد و به نظریه کارشناس تجدیدنظر اعتراض می‌گردد، چون در آئین‌نامه یادشده نسبت به این موضوع تعیین تکلیف نشده است به منظور جلوگیری از تضییع حق معترض و رفع مشکل، با تبعیت از عموماً حقوقی موضوع به هیأت سه نفره کارشناس رسمی که به قید قرعه انتخاب خواهند شد ارجاع می‌گردد. نتیجتاً رأی شماره ۶۲۴۹ - ۱۳۸۸/۳/۲۴ هیأت نظارت استان مازندران تأیید می‌شود.

رئیس شعبه ۲۰ دیوانعالی کشور رئیس شعبه ۹ دیوانعالی کشور

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱)

بخش، هفتم:

ردیف	مصوبات مجلس شورای اسلامی	روزنامه رسمی
۱	قانون اصلاح ماده واحده قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعت نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می شوند مصوب ۱۳۷۲	شماره ۱۹۱۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۷/۸
۲	قانون تفسیر نحوه اجراء ماده (۳۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و اجراء سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶	شماره ۱۹۱۰۸ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۵

ردیف	آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری	روزنامه رسمی
۱	رأی شماره ۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص ابطال مصوبات شورای اسلامی شهر یزد مبنی بر وضع عوارض و بهاء خدمات برای بانکها در سالهای ۱۳۸۳ الی ۱۳۸۷	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۲	رأی شماره ۲۱۴ - ۲۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص کارگران قراردادی وزارت جهاد کشاورزی از شمول قانون کار خارج بوده و مشمول قانون خاص وزارت جهاد کشاورزی می باشند	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۳	رأی شماره ۲۱۶ - ۲۱۷ - ۲۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص حقوق بازنشستگی و وظیفه اعضاء هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی می بایست بر مبنای میانگین تمامی حقوق و مزایای مشمول کسور بازنشستگی در دو سال آخر خدمت با اعمال آخرین ضریب حقوق سال بازنشستگی محاسبه و تعیین گردد	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۴	رأی شماره ۲۲۶ - ۲۲۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تأثیر مدرک تحصیلی اخذشده توسط مستخدم در مورد ارتقاء به طبقات بالاتر و برخورداری از گروه آن و.... منوط به نظر سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد	شماره ۱۹۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۲

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۱	آیین نامه آموزش ایمنی کارفرمایان، کارگران و کارآموزان	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۲	آئین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۳	آئین‌نامه ایمنی تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۴	آیین‌نامه تشویق اعضای شورای رقابت و کارکنان مرکز ملی رقابت	شماره ۱۹۱۰۸ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۵
۵	آئین‌نامه حفاظتی حمل دستی بار خرداد ۱۳۸۹	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۶	آئین‌نامه حفاظتی کار با سموم دفع آفات در کارگاه‌ها	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۷	آیین‌نامه اجرایی جزء (ص) بند (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور	شماره ۱۹۱۱۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶
۸	اصلاح آیین‌نامه مالی شرکت مادر تخصصی فرودگاه‌های کشور	شماره ۱۹۱۱۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶
۹	اصلاح تصویب‌نامه در خصوص تشکیل شورایی به منظور ایجاد هماهنگی فیما بین سازمانهای مناطق آزاد و تجاری صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	شماره ۱۹۱۰۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۷
۱۰	اصلاح تصویب‌نامه شماره ۴۴۷۲۱/ت/۴۱۹۹۹هـ مورخ ۱۳۸۹/۲/۳۱	شماره ۱۹۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۲
۱۱	اصلاح در بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۱۶۲۴۲۳/ت/۴۳۵۰۵هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۶	شماره ۱۹۱۱۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۶
۱۲	اصلاح مواد (۵) و (۱۵) آیین‌نامه «از رده خارج کردن خودروهای فرسوده»	شماره ۱۹۱۰۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۷
۱۳	افزایش حدنصاب‌های مقرر در ماده (۱) و بندهای (الف)، (ب) و (ج) و تبصره (۱) ماده (۳۳) آیین‌نامه معاملات شهرداری تهران	شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳
۱۴	تصمیم نمایندگان ویژه رئیس جمهور در کارگروه انتقال کارکنان دولت از تهران	شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۱۵	تصویب نامه در خصوص الحاق وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به ترکیب اعضای کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری هیئت دولت	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۱۶	تصویب نامه در خصوص تعاریف و تقسیمات کشوری در شهرستان سبزوار	شماره ۱۹۱۰۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۷
۱۷	تصویب نامه در خصوص تعیین حد مجاز آلاینده های خروجی از اگزوز خودروها و موتورسیکلت ها	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۱۸	تصویب نامه در خصوص ضوابط تقسیمات کشوری در شهرستان ساوجبلاغ	شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳

ردیف	مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری	روزنامه رسمی
۱	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص طرح جامع شهر جوانرود	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۲	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص طرح جامع شهر قصرشیرین	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱
۳	مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص الحاق ۲۵ هکتار از اراضی حریم شهر لار به محدوده طرح جامع شهر	شماره ۱۹۰۹۷ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱

ردیف	مصوبات شورای عالی اداری	روزنامه رسمی
۱	مصوبه شورای عالی اداری در خصوص تفکیک شرکت پشتیبانی امور دام کشور از وزارت جهاد کشاورزی به وزارت بازرگانی	شماره ۱۹۱۰۲ مورخ ۱۳۸۹/۷/۷
۲	مصوبه شورای عالی اداری در خصوص ادغام «پژوهشکده برنامه ریزی درسی» و «پژوهشکده نوآوری های آموزشی» تحت عنوان «پژوهشکده برنامه ریزی درسی و نوآوری های آموزشی» «پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش»	شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳
۳	مصوبه شورای عالی اداری در خصوص انتزاع سازمان فضایی ایران از مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به نهاد ریاست جمهوری	شماره ۱۹۱۰۶ مورخ ۱۳۸۹/۷/۱۳

نظرخواهی (مربوط به شماره مه‌رم‌ماه ۱۳۸۹)

به استحضار قضات محترم می‌رساند معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه در راستای ارتقای سطح آگاهی مخاطبین از قوانین و مقررات و ایجاد سرعت و سهولت در این امر، هر ماه قوانین و مقرراتی را که به نحوی در امر قضاوت مورد نیاز است، به صورت ویژه نامه منتشر می‌کند. برای استفاده از نظرات شما عزیزان انتظار دارد پاسخ پرسش‌های زیر را به یکی از سه طریق زیر منعکس فرمایید:

الف: تهران، خیابان حافظ، نیش خیابان سمیه، ساختمان شماره سه قوه قضائیه، معاونت آموزش و تحقیقات، اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون آموزشی

ب: پست الکترونیکی Tadvin_Motoon@Yahoo.Com

ج: نمابر ۸۸۹۱۹۴۱۸ - ۰۲۱

۱- این ماهنامه تا چه میزان نیاز شما را در خصوص اطلاع یابی از قوانین و مقررات جدید تأمین می‌کند؟

خیلی کم ☐ کم ☐ متوسط ☐ زیاد ☐ خیلی زیاد ☐

۲- در این شماره به نظر شما کدامیک از مطالب زائد است و باید جزء موارد حذف شده قید شود؟

.....
.....

۳- نظر شما راجع به تعداد استفتائات قضائی و نظریات مشورتی چیست؟

.....
.....

۴- لطفاً نظراتان را نسبت به دسته بندی و تبویب (چیدمان) مطالب مشروحاً اعلام داشته و مشخص فرمایید چه تغییری را لازم می‌دانید.

.....
.....

۵- کدامیک از روش های ذیل را جهت دریافت ویژه نامه ترجیح می‌دهید؟

دریافت نسخه چاپی ☐ دریافت نسخه الکترونیکی از طریق ایمیل ☐

دریافت نسخه الکترونیکی از طریق پایگاه اطلاع رسانی معاونت آموزش و تحقیقات ☐

۶- تاکنون چند شماره این ویژه نامه را دریافت کرده اید؟

همه شماره‌ها ☐ هیچ کدام از شماره‌ها ☐

برخی شماره‌ها ☐ با ذکر تعداد و شماره.....

۷- چنانچه انتقاد یا پیشنهادی در خصوص بهبود این ویژه‌نامه دارید، مرقوم فرمایید.

.....
.....

۸- در صورت تمایل نام و شماره تلفن خود را مرقوم دارید.

.....
.....

فرم درخواست اشتراک ویژه نامه قوانین و مقررات

نام: نام خانوادگی: شماره پرسنلی:

سمت قضایی مطابق ابلاغ:

تلفن ثابت: تلفن همراه:

نشانی دقیق: (با ذکر استان و شهرستان)

کد پستی: محل خدمت:

نشانی پست الکترونیکی (در صورت داشتن):

امضاء